

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ulica 54
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva cesta 16, Telefon 72

Izhaja vsak petek.

Karoličina za tuzemstvo: četrtletno 1-50 Din, polletno 12 Din, celoletno 20 Din; za inozemstvo: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

So že tukaj!

Kdo pa? Slovenski kmet se komaj še spominja, da je brat avstrijskega cesarja Franca Jožefa Maksimilijan mnogo naših rojakov izvalil v Mehiko, kjer je hotel biti cesar. Pa so Mehikanci ustrelili njega in le malo število njegovih vojakov se je vrnilo v domačo zemljo. Od takrat smo na Mehiko zelo pozabili. Nemirna država je to in tamošnji klerikalci hočejo imeti vso moč v rokah. Cerkev ima dve tretjini plodne zemlje v svojih rokah, a tudi v tovarnah odločata cerkveni kapital in duhovščina. Na vsakih 80 prebivalcev pride ena «posvečena» oseba. Cerkev in prižnica sta duhovščini le sredstvi za volilno agitacijo in za gospodarsko osvojitve vse države, katere prebivalstvo je na zelo nizki stopinji izobrazbe.

Država in politična duhovščina v Mehiki sta sedaj v hudem sporu. Nam je to malo mar. Obžalujemo, da se v tem boju ljudstvo zlorablja in da se preliva kri. Mi obsojamo vsako nasilje, posebno v verskih zadevah, in naj pride od leve ali desne, od države ali od duhovščine.

Daleč je Mehika in vendar so Mehikanci že tu. Že so jih namreč klerikalni duhovniki začeli vlačiti na prižnice in laž že doni s svetega prostora. V Kranjski gori je duhovnik pretaklo nedeljo pridigoval, da so v Mehiki zaprli cerkve, da vero zatirajo, in še dodal, ko je celo zadevo čim najbolj črno naslikal, da bo pri nas v Jugoslaviji prišlo na isto, če zmagajo demokrati. Mehikanci so sedaj geslo, ki ga je zapovedala politična pisarna iz Rima.

Seveda vsi ti lažniki dobro vedo, da mehičanska država noče zapreti cerkvá. Vedo, da je le lastnino cerkev izročila odborom katoliških vernikov dotičnih krajev. Duhovščina pa ubogo ljudstvo ščuva, da je vera v nevarnosti, če bo o popravil župnišč in sploh o upravi cerkvenega premoženja sklepalo ljudstvo samo in ne duhovščina. Ščuva ga, da mora vera propasti, če cerkev ne bo imela velikanskih veleposestev in fabrik. V Mehiki se je prav kakor po predpisu pokazalo, kam privede klerikalizem narod.

Pričakovati je, da bo sedaj Mehika pela po naših cerkvah. Lagalo se bo krepko in po stari klerikalni navadi, seveda z namenom, da se okrepi SLS. Mislim pa, da tudi to sredstvo ne bo več zaleglo. Ljudje se smejejo, češ, kaj nam mar Mehikanci; kar so si skuhal, naj sami pojedjo; nobena stvar ni brez vzroka!

To je tudi pravilno stališče. Duhovniki, ki skušajo mehičanske dogodke zlorabljati za politično hujskanje proti naši stranki, so ali ubogi na duhu ali pa zločinci. V «Domovini» so s težkim trudom in velikanskim povečalnim steklom iskali dlako v jajcu. A zaman so se trudili vsi naši farizeji in saduceji. Nikakega preganjanja vere in cerkve niso mogli odkriti ne v «Domovini», ne v «Jutru» in ne v delu naše SDS. Klerikalni duhovniki so morali čez morje v — Mehiko, da so dobili zoper nas, slovenske demokrate, dokazov in gradiva o «preganjanju vere».

Dober tek, gospodje, mi se vam iz srca smejemo.

Dr. Gregor Žerjav.

Zakaj je prišlo v Mehiki do verskih bojev

Kakor poročajo listi, se vrše v Mehiki veliki verski boji, pri katerih pa ne gre za preganjanje vere, temveč za cerkveno premoženje. Ker skušajo izrabljati pri nas klerikalci mehičanske dogodke v agitaciji proti naprednjakom, je prav, ako premostrimo, kako je došlo do teh bojev.

Od srede preteklega stoletja pa do leta 1910. je v Mehiki bila po večini tuja duhovščina, ki si je zuala pridobiti tudi posvetno in gospodarsko moč. Dosegla je tudi, da razen katoliške v državi sploh nobena vera ni bila dovoljena. Sicer je bila že leta 1859. sklenjena ločitev cerkve od države, toda duhovščina je s svojim vplivom preprečila, da bi se ta ločitev izvedla, četudi je bila zakonjena. Šlo je pač za njeno politično in gospodarsko moč, zakaj cerkev je bila v Mehiki največji podjetnik in kapitalist. Šele leta 1917. ob koncu svetovne vojne se je posrečilo spraviti do veljave zakon o ločitvi cerkve od države ter rešiti državo klerikalne strahovlade.

Zakon je proglasil vse vere za enakopravne, cerkvam je prepovedal nalagati denar v industrijska podjetja ter z njim spekulirati, šole so

bile podzavljene, duhovniki smejo biti samo domačini itd.

Dasi je šla socijalistična vlada v Mehiki v svojih odredbah proti politizirajoči duhovščini morda predaleč, vendar pa je treba pomisliti, da je bil njen odpor zato tako velik, ker je bil ustroj cerkve v Mehiki popolnoma kapitalističen.

Duhovščina si je namreč v prejšnjih desetletjih nagrabila toliko premoženja, da je znašala cerkvena last dve tretjini vsega ljudskega premoženja v Mehiki. Velikanske vsote so se stekale iz državnih blagajn v samostane in duhovniške zavode. Mehičanski škof je dobival od države 123.000 pesov plače, škof v Puebli 110.000, škof v Morelli pa 100.000 pesov. Trinajst milijonov ljudi je imelo 1073 župnij z 22.300 duhovniki, 264 samostanov in 8000 neposvečenih menihov. Razen tega je bilo 19 moških in 22 ženskih redov z desetisoči posvečenih duhovnikov. Število duhovnikov in nun je naraslo že na 150 tisoč oseb, tako da je na vsakih 80 ljudi prišel že po en duhovnik. Vsi ti ljudje pa so seveda hoteli živeti na račun drugih. Zato ni bilo po-

biranja denarja nikdar konec. Razen tega pa so pošiljali v Rim še Petrov noviči, ki je dosegel na leto deset milijonov pesov ali pet milijonov dolarjev. Dajatve, ki jih je cerkev zahtevala, so postale že neznosne. Ljudje so nazadnje že živeli v divjih zakonih, ker si niso mogli privoščiti, da bi se za drag denar cerkveno poročili.

To je samo skromna slika razmer, ki so dovedle do današnjih verskih bojev v Mehiki. Duhovščina se seveda brani, socijalistična vlada pa posega v boju za uveljavljenje svojih zakonov po skrajnih sredstvih, s katerimi posega globoko tudi v samo versko življenje katoličanov. Danes se vrše ponekod v Mehiki krvavi boji med pristaši klerikalizma in pristaši vlade.

Nam pa je vse to dokaz, kam pride država, v kateri politizirajoči duhovščini ni glavna skrb dušni blagor ljudi, ampak samo lastna bisaga in brezskrbno življenje na račun nepoučenega ljudstva.

Politični pregled

Navzlic poletnim počitnicam je politično gibanje v naši državi še nekam precej živahno. Od dne do dne, ali vsaj od tedna do tedna, si sledijo dogodki, ki kolikor toliko oživljajo politično mrtvilo in dvigajo zanimanje širše javnosti. V naši domači slovenski politiki je pač treba na prvem mestu zabeležiti

velikansko blamažo radičevcev,

ki so jo doživeli v soboto v Rogaški Slatini. Napovedovali so, da se bo tam zbralo okrog 500 radičevskih delegatov iz Slovenije in da si jih pride ogledat tudi vrhovni šef Stipa Radić iz Zagreba. Toda, ko so se zbrali, jih je bilo jedva nekaj nad 20. Stipa Radić je na poti iz Zagreba v Rogaško Slatino doznal, da so ga njegovi ministri v Sloveniji nafarbal. Zatorej se je ustavljal kar v Tekačevem, kamor je dal k sebi poklicati g. Prepeluha in ga je bajé hudó ošteval ter mu tudi odkrito povedal, da je danes

radičevstvo v Sloveniji v slabšem stanju,

kakor poprej, ko mu gg. Pucelj in Prepeluh še nista bila uđinjana. Radić se zatorej v silovitem ogorčenju sploh ni maral pojaviti v Rogaški Slatini, marveč je obrnil avto in se odpeljal v Vinico pri Varaždinu, kjer je imel v nedeljo zbor, ki mu pa tudi ni uspel. Radićev govor v Vinici je v toliko zanimiv, kolikor se je tikal

naših odnošajev napram Bolgariji,

ki so po nedavnem razbojniškem vpadu bolgarskih hajdukov na naše ozemlje (pri Krivi Palanki) zopet zelo zaostreni. Kakor znano, je Radić zadnje čase vedno zagovarjal Bolgare in napovedoval združitev z njimi. V nedeljo pa je v Vinici obrnil besedo in je tudi on obsodil bolgarske razbojništva. V koliko je njegova izpreobrnitev resna, je pa seveda drugo vprašanje. Doznava se namreč, da je Radiću bilo iz Beograda točno sporočeno, kaj sme in kako sme govoriti. Ker se je Radić ustrašil radikalskih pretenj in ker je uvidel, da ga pričinja ostro obsojati vsa narodnozavedna javnost, je hitro preobrnil svoje simpatije do Bolgarov.

Ogorčenje radi bolgarskih razbojništev je v vsej državi velikansko. Kam pa pridemo, če bomo se nadalje dopuščali bolgarskim hajdukom vpadati preko naše meje! Naša vlada je dolžna

odločno nastopiti napram bolgarski vladi

in ravno s tem nameravanim nastopom se spravljajo v zvezo

avdičence našega zunanjega ministra,

ki se je v ponedeljek in torek mudil na Bledu ter je kralja informiral o vseh podrobnostih, preden se napram Bolgarom ukrenejo odločni koraki. Mi hočemo mir in dovolj močni smo, da si ga zavarujemo napram vsakomur!

V današnji «Domovini» govorimo v dveh člankih o razmerah v Mehiki,

kjer je zadnje dni prišlo do ostrih spopadov med nahujskaniimi verniki in čuvarji državne oblasti. Priporočamo, da si vsakdo prečita ta dva članka, da bo videl, kam vodi nezavedne ljudi preoblastna politizirajoča duhovščina, in da bo spoznal, kako nesramno skušajo slovenski klerikalci tudi obžalovanja vredne dogodke v Mehiki zlorabljati za gonio proti nam, slovenskim demokratom, ki imamo z mehiškansko vlado prav toliko skupnega kakor naši klerikalci s škornji svojih pračedov!

V Franciji je zaenkrat mir. Nova Poincaréjeva vlada se vestno prizadeva, da bi spravila francosko gospodarsko stanje zopet na pravo pot in po dosežanih izgledih je upati, da se bo trud obnesel. — V Angliji še nadalje traja splošni rudarski štrajk, čigar posledice postajajo vedno občutnejše, a še vedno ni izgledov za povoljno rešitev. V Rusiji nadalje vre spor med boljševiškim prvaki in se kažejo znaki hudega razkola med komunističnimi strujami. A v Italiji še nadalje razsaja fašizem, zatirajoč vsako narodno in prosvetno gibanje zaslužjenih Jugoslovenov. Tržaški fašistovski prefekt grozi zadržati vse slovensko časopisje v Julijski Krajini in vsa tamošnja prosvetna društva. Črni grobarji kopljejo grob našemu rodu onstran meja. Kdaj, bratje, jim homo strgali lopato iz rok?

DOPISI

GORNJI LOGATEC. Naša napredna društva so izgubila enega svojih najboljših članov in podpornikov. Preminul je br. Karel Gostiša iz znane narodne rodbine Gostišev na Kalcib. Domačemu Sokolu je bil ustanovitelj in glavni dobrotnik.

On je s svojo darovito roko postavil temelj Sokolskemu domu. Nič manj ni bil naklonjen gasilskemu društvu, ki mu je tudi dejansko pomagal pri gradnji lastnega doma. Za vse dobro in blago je bil vedno odprtih rok. V na videz trdi skorji je počivalo zlato njegovo srce. Neprijateljev ni imel razen v vrstah tistih, ki morejo sovražiti tudi preko groba. Cerkveno predstojništvo mu ni pustilo zvoniti kljub osebni intervenciji g. župana, češ, da ni hotel prispevati za nove zvonove. Zvoniti bi se mu po izjavi g. župnika pustilo le tedaj, če plačajo dediči za nove zvonove 5000 Din. K temu bodi omenjeno, da so novi zvonovi popolnoma plačani in je od nabranih prispevkov še ostalo kakih 16.000 Din za druge cerkvene potrebe. Za nove zvonove se je pobiralo večkrat. Pokojni Gostiša je vedno trdil, da je dal za zvonove pri prvem nabiranju 2000 K, pozneje se je pa uprl, ko je videl, da dosti bolj pobožni občani le malo prispevajo. Naj ti te posmrtno šikane nizkih duš ne motijo miru in pokoja, ki si ga pričakoval od domače grude, dragi in nepozabni naš Karel! Blag ti spomin! — V ponedeljek se je poročila vrla Sokolica s. Betka Frankova s pripravnikom finančne kontrole br. Benijo iz Maribora. Mlademu sokolskemu paru želimo v novem stanu vsa zaželjena sreča! — Praznovanje 30letnice domačega gasilnega društva je uspelo nad vse povoljno.

RAKEK. Na Rakeku se je v nedeljo na prostoru pred Sokolskim domom, ki je bil lansko leto dograjen, vršil okrožni zlet vseh notranjskih društev, ki je prav povoljno uspel. Zleta so se udeležila sokolska društva iz Starega trga pri Ložu, iz Cerknice, Logatca, Vrhnike, Borovnice in drugih bližnjih krajev. Udeležba je bila prav častna in kaže, da se je začel Sokol po notranjskih krajih hitro in krepko razvijati. Mnogo gostov je prišlo tudi iz Ljubljane.

LESCE. Tamburaški klub je imel v nedeljo 25. julija t. l. veselico, ki je pokazala, da se ljudje zelo zanimajo za to društvo, ki se je s požrtvovalnostjo nekaterih članov in članice izpopolnilo tako, da je kos danes že marsikateremu bratskemu društvu. Gospodu župniku naše društvo ni posebno všeč, toda mi imamo čisto vest in se zato ne razburjamo.

ST. VID NAD LJUBLJANO. Tu se je vršil v nedeljo sokolski okrožni zlet. Udeležba Sokolstva in narodnega občinstva je bila izredno povoljna. V ljubljanski sokolski župi včlanjena društva so se skupno s starešinstvom JSS pod vodstvom stajaste br. Gangla in načelnika dr. Murnika najprej dopoldne udeležila odkritja spomenika kralju

Petru Velikemu Osvoboditelju v Kranju. S posebnim vlakom so se nato Sokoli v krajih vrnili iz Kranja v Ljubljano. Del Sokolov je že popoldne izstopil na kolodvoru v Vižmarjih; člani ljubljanskih društev pa so prispeli z vlakom v Ljubljano, nakar se je ob 15. formiral spreved z godbo Sokola I na čelu. Ti Sokoli so odkorakali peš v Št. Vid, kjer so bili iskreno sprejeti in pozdravljeni pred gostilno «Pri slepem Janezu» v Zapužah. Ob 16. se je vršil prav krasen in veličasten spreved s petimi sokolskimi prapori po glavni šentviški cesti na prostor za Sokolskim domom. Spreveda se je udeležilo nad 160 Sokolov v kroju, okoli 80 Sokolic, v častnem številu pa tudi sokolski moški in ženski naraščaj. Pri javni telovadbi so se predvsem izvajale proste vaje z letošnjega vsesokolskega zleta v Pragi, proste vaje ženskega naraščaja, moškega naraščaja, članov in članic kakor tudi razne vaje na telovadnem orodju. S simbolično vajo «U boj!» je bil zaključen javni nastop, nakar je sledila neprisiljena domača zabava.

PODZEMELJ. V nedeljo 8. t. m. se bo vršil ob 3. uri popoldne v novi šoli v Podzemlju ustanovni občni zbor Prosvetnega društva Bela Krajina z naslednjim sporedom: 1.) Poročilo pripravljalnega odbora. 2.) Poročilo in pozdrav delegata ZKD. 3.) Čitanje pravil. 4.) Vpisovanje članov. 5.) Volitev odbora. 6.) Predavanje o čebelarstvu s kinematografskimi slikami. Vsa prireditve je vstopnine prosta, vsi, ki se zanimajo za napredek in izobrazbo, pristopite k društvu in dokažite s tem, da smo v resnici tudi mi Poljci sposobni za prosvetno društveno delo.

GRAČNICA PRI ZIDANEM MOSTU. «Pravice» z dne 22. julija t. l. se je zgodila očitno krivica, ker se je narodna misel, ki napreduje v našem kraju z nevzdržnimi korakom, zanesla tudi v tovarno podpetnikov; ter je izpodkopala njeni varovanki, Jugoslovanski strokovni zvezi, tam v kratkem času z ustanovitvijo Unije 75 odstotkov korenin. Dopisnik «Pravice» je pozabil pripomniti, da so ostale koreninice JSZ le še otroci in ženske; v kolikor že tudi niso odšli v tabor napredne misli. Glede programa SDS, odnosno Unije naj si dopisnik «Pravice» zapomni, da je zarisal jasno dovolj ter ima na koži JSZ najboljši dokaz, kam vodi, kajti veja za vejo, korenina za korenino odpada od svoječasno tako razšopirjene črno-rdeče organizacije. Zasluga JSZ ne bomo kritizirali in navajamo samo njene neuspehe, kakor slavno v letu 1924, radi katere je bil precejšen del njenih članov odpuščen, gmotnega ali moralnega uspeha pa ni bilo nobenega, ter razna, baš

Ivan Albreht:

Za sina

Povest.

(Dalje.)

II. del.

I.

Neznani prijatelj.

Tisti dan, ko je mlada ciganka prerokovala strmeči Podlipčevki njeno usodo in usodo njenega sinčka, je bil odšel Tonček z družino na polje kakor po navadi. Nekaj časa se je igral v bližini domačih, potem pa odšel proti senožeti, kjer je bilo vse polno leskovega grmičevja. Stikal je tam okrog, nabiral lešnike in zapoznele jagode, ki so ponekod še vabile izpod grmičevja dečka, dokler ni zašel v gozd. Prijeten hlad in somrak, ki je vladal v gozdu, mu je seveda prijal. Niti pomislil ni, da je že daleč od domačih in da bi mogel biti kdo v skrbeh zanj. Po drevju so se oglašali ptički, tu pa tam je potrkala žolna na trholo drevo, včasih je lušknila z vože na vejo urna veverica, sedla, zavihala košati rep in spet skakaje odbrzela, ko je opazila dečka pred seboj. Po mahovju je hitelo križem nebroj raznih žuželk: nekatere čisto neznatne, komaj vidne očem, druge spet večje, z lepimi,

lokasto zavitimimi tipalkami, ki so Tončku posebno ugajale.

Ko je deček tako v globoki zamišljenosti opazoval gozdno življenje, zasliši nenadoma neznan glas:

«Ali si tukaj? Joj, kako smo te iskali!»

Deček se prestrašen ozre in zapazi za seboj človeka, ki ga ni še nikoli videl. V prvem hipu hoče pobegniti, potem pa le obstane in ogleduje tujca.

«Ali me nič več ne poznaš?» ga vpraša ta. Tonček odkima.

«No, lepa reč,» se zasmije tujec. «Ali nič ne veš, kolikokrat sem te pestoval in ujškal, ko si bil še čisto majhen, kaj?»

Medtem stopi k njemu in mu ponudi polno pest sladkorčkov.

«Ali res nič ne poznaš strica?» pravi še enkrat.

«Stric?» se začudi deček. «Kje ste pa bili?»

«Po svetu sem hodil. Joj, kako je tam lepo.»

«Daleč?»

«Daleč, za morjem celo! To bi ti gledal, ako bi prišel tja!»

«Ali ste bili v Ameriki?»

«Tudi v Ameriki,» prikima tujec. «In še vse drugod. Tam, kjer solnce nikoli ne zajde,

tam, kjer ni nikoli snega, temveč večno poletje in cvetje in raj, pa ptiči, ki govore kakor človek in še vse polno drugih takih čudes —»

Tonček strme poslušja in skoro pozabi na lepe sladkorčke, ki mu jih je prinesel neznan stric.

«Daleč, daleč, ljubi moj,» pripomni tujec. «Pojdi, greva k vašim. Saj se že mrači in bodo gotovo v skrbeh zate.»

«Ali ste že bili pri njih?» preprosto vpraša Tonček.

«Seveda sem bil. Tvoja mamica mi je doma povedala, kje delajo in da si tudi ti pri njih. Hajdi, pa sem šel. Še tvoj ata me ni spoznal. Stari oče pa. On mi je tudi povedal, da si šel po lešnike. Hoteli so deklo poslati pote, pa sem šel raje sam.»

V prijaznem kramljanju sta šla počasi po gozdu. Deček je z otroško zaupljivostjo pripovedoval prijaznemu «stricu» vse, kar je vedel. Tudi o skrivnostni «smrti» starega očeta je pravil in kako je ata odtlej dober z mamjo in z njim. Tujec mu je v zameno govoril o daljnih čudovitih krajih, o ljudeh, ki so črni kot oglje, pa spet o takih, ki so rdeči ko baker; o morju, ladjah, daljnih mestih, kjer je doma sama sreča in večna radost, o čudovitih živalih, slonih, kamelah, levih, ogromnih kačah in raznih drugih čudovitostih. Deček se

po hujškanju iste v škodo njenih varovancev nastala nepotrebna nasprotja s podjetjem. Da se naše delavstvo zaveda, kje je njegova bodočnost, to kaže najbolj izliv «Pravice» in ni več daleč čas, ko bo nad našim edinim industrijskim podjetjem v okolici zavihrala edino prava narodno-napredna zastava. Seveda bi JSZ še enkrat rada videla obraze članov, od katerih vidi sedaj samo še hrbet, ali mnogi so končno sprevideli in našli pot iz teme, ter se odločno postavili na stran naroda in države. Mesto nevarnih hujškanj, ki jih plačajo vedno le delavci, naj bi se JSZ brigala bolj za svoje brezposelne člane, kakor imamo mi to v prvi vrsti v brigi, ter naj članstvo vzgaja k miroljubnosti. Da je položaj delavstva v navedenem podjetju težaven, nam je znano. Vemo pa tudi, da je največji zločin, gnati ubogo delavstvo v obupne boje, kjer more popolnoma propasti.

VIDEM - KRŠKO. (Redek jubilej.) Petdesetletnico službovanja je obhajal dne 25. julija 1926. g. Franc Vidmar, sollicitator v pisarni gosp. dr. Ivana Dimnika, odvetnika v Krškem. Rojen 28. januarja 1849. v Solkanu je po dovršeni ljudski šoli obiskoval gimnazijo v Gorici. Ko se je dr. Mencinger leta 1882. preselil s svojo pisarno v Krško, je šel z njim tudi njegov uradnik gosp. Franc Vidmar. Dne 30. aprila 1888. se je g. Vidmar poročil s svojo sedanjo ženo Marijo, rojeno Volcanjškovo ter si ustanovil prijeten in gostoljuben dom na Vidmu. V srečnem zakonu je bilo rojenih devet otrok, od katerih jih živi osem. Vse je prav dobro vzgojil in preskrbel. Starejši sin dr. Ivan je vladni tajnik v Brežicah, Franc bančni ravnatelj v Ptuju, Slavko stavbni tehnik v Murski Soboti, Netko trgovski sotrudnik, hči Minika je poročila davčnega nadupravitelja g. Franca Zagarja v Ljubljani, Tonka trgovca, gostilničarja in posestnika g. Lojzeta Seršena v Veržeju, Anka g. F. Rumpreta, usnarja in posestnika v Krškem, Jožica je poštna uradnica v Brežicah. Ko je prevzel g. dr. Dimnik leta 1911. odvetniško pisarno od dr. Mencingerja, je ostal g. Franc Vidmar v pisarni kot sollicitator, kjer službuje še danes vestno in marljivo kljub svojim 78 letom. Od leta 1903. je tajnik videmske posojilnice ter blizu deset let tudi tajnik občine Videm. Delaven in pošten mož je tudi vesel družabnik in zelo dober pevec. Njegov prvi tenor je poznalo vse Posavje. Sodeloval je pri narodnih pevskih društvih v Kranju, Vidmu in Krškem. Ni bilo koncerta, ne pogreba, kjer bi se ne slišal njegov prijetni glas. Kljub visoki starosti ga še ni zmoglo, da ne bi še

je tako zatopil v ta nenadna čuda, da ni prav nič opazil, kako je mrak vedno temnejši in gozd bolj in bolj gost. Šele tujec ga je opozoril:

«Pa ne da bi bila midva zašla?»

Tonček se je zdrznil. Nenadoma ga je obšel strah in hotel je zaklicati po domačih, toda spremljevalec mu je ubranil.

«Nikar, saj sva v domačem kraju! Bova že našla pot.»

«Ali vi poznate te kraje?»

«Joj, kako jih ne bi,» se je nasmehnil tujec. Saj sem tukaj doma.»

Zdaj je bil že tudi Tonček brez skrbi. Z domačim človekom se mu ni treba bati nič hudega.

Spremljevalec mu je jel spet pripovedovati o daljnih tujih zemljah, kjer je hodil in doživljal čudovite zgodbe. Govoril mu je o lovu na leve, tigre, leoparda in druge zveri, ki kraljujejo tamkaj. Tončku je kar sapo jemalo, tako je znal pripovedovati tuji mož. Med svoje pripovedovanje je vpletel tudi primere, ko je včasih zgrešil pot in iskal sledov. Odtisi nog so mu pomagali včasih, včasih spet na ta ali oni način zlomljene veje in suhljad, pomendrana trava ali pa tudi samo veter, ki je vel s te ali one strani, zdaj hladnejši, zdaj toplejši, tako da je vajeni človek lahko sklepal, kam naj se obrne.

(Dalje priti.)

danes zapel: «Oče nebeški glej, še en kozarček zdaj!» Vrlemu možu želimo, naj ga Bog ohrani še mnoga leta zdravega in veselega. — **V i d e m - č a n.**

DRAMLJE. V naši fari se širi vest, da je premeščen kaplan g. Anfon Medved iz Dramelj v Pilštanj. Že 1. avgusta bi moral nastopiti službo tam, a kakor se govori, je g. kaplan napisal protest na g. škofa, da gre raje v pokoj kakor pa v Pilštanj. G. kaplan je še mlad, zdrav in močan in g. škof se ne bo dosti brigal za Medvedove proteste. Ves čas svojega službovanja pri nas je g. Medved ljudem pripovedoval, da bo šel proč, želeč si boljše fare, a najraje bi nastopil službo v mestu. V tem oziru je g. Medveda prekosil domačin kaplan g. Janko Leber, ki je mnogo mlajši in je nastopil svojo službo v Mariboru. Po imenovanju lahko sklepamo, da je g. Leber sposobnejši za službovanje v mestu kakor pa g. Medved. Vsi njegovi najboljši prijatelji in prijateljice mu želimo, da bi še ostal mnogo časa v Dramljah, posebno mu pa to želi oseba, katero je spremljal g. kaplan ves čas svojega službovanja v Dramljah dosledno po vseh potih življenja: doma, po njivah, po travnikih, k vodnjaku itd. Vsi oni, po številu 99 odstotkov, ki niso našega mnenja, naj se pa jezijo, če bi g. Medved še nadalje kaplanoval v Dramljah. Ako pa le pojde v Pilštanj, mu želijo prav iskreno: srečno pot!

BRASLOVČE. Tukajšnji Sokol bo proslavil 5. septembra t. l. svojo 20letnico s sodelovanjem savinjsko-šaleškega okrožja. Sosedna društva se naprošajo, da na ta dan ne prirejajo veselice.

GUŠTANJ. Iz Guštanja smo poročali navadno le dobre stvari. Danes se pa poglejmo malo ostreje v zrcalo. Največje zlo je, da se pri nas popije več alkoholnih pijač. V teku prvega četrtletja se je iztočilo v naših gostilnah nad 2300 litrov žganja. To je ogromna množina, ki uničuje zdravje in blagostanje naših ljudi. Očetje zapravljajo denar, doma pa gladujejo žene in otroci. Žganje je tudi vzrok mnogih prepиров in izgrediv. Mislimo, da je samo v korist ljudstva, ako bi oblastva podvzela ostre mere za zatiranje alkoholizma.

GODENINCI PRI SREDIŠČU. Velecenjeni gospod urednik! Dolgo sem molčal in premišljal, toda sedaj se moram tudi jaz javiti v naši «Domovini», da Vam povem vso našo nevoljo in vsaj malo olajšam srce. Kakor drugod tako so prišli tudi v naše kraje zelo slabi časi. Kmetje nimajo dohodkov, obrtniki nimajo dela. Cene živine so slabe, poljske pridelke lahko prodajajo pri nas le redki večji gospodarji. Letos bo še slabše, ker je deževje napravilo toliko škode. Odkod dohodki, da plačamo davke, ki se iztirjajo tako brezobzirno. Za davek bomo morali počasi prodati zadnjo kravo iz hleva; toda kako bomo živeli nadalje in kako bomo plačali davek prihodnje leto? Pred kratkim se je vrnil domov iz Zagreba moj prijatelj, ki je zidar. Moral je priti domov, ker v mestu ni dela. S seboj je prinesel hrvatske časopise in tam sem čital, da bo po novem zakonu, ki ga pripravlja sedanja vlada, povišan tudi zemljiški davek. Namesto izenačenja davkov bomo torej dobili povišanje davkov, ki bo zadelo posebno kmete. Upam, da naši ljudje pozorno zasledujejo to protiseljaško politiko tako zvanih seljaških poslancev in današnje vlade. Prej so z republiko vlekli ljudstvo za nos, sedaj pa s svojo ljubeznijo do kmeta, kateremu bodo kmalu izvlekli zadnjo paro iz žepa, samo da zberejo za svoj proračun 13 milijard dinarjev. Namesto, da ščitijo kmeta in mu lajšajo težave, mu nalagajo nova bremena na hrbet. Upam pa, da bo naše ljudstvo kmalu izpregledalo, kje so njegovi pravi prijatelji; če pa tega kmalu ne izpregleda, potem mu ni pomoči. Vsak je svoje sreče kovač! Ako bo ta vlada še dolgo osrečavala ljudstvo, bomo kmalu prosili za potne liste v Argentinijo. V Severno Ameriko, kjer je še najti zaslužka, boljšega nas itak ne pustijo.

SV. MARTIN NA POHORJU. Pri nas smo ustanovili pred enim letom gasilno društvo, ki pa zaradi slabega vodstva ne napreduje. — Ome-

niti Vam moram še, da je tukajšnji g. župnik neko nedeljo hudo napadal našo «Domovino». Rekel je, da v naši fari ne sme biti hiše, ki bi imela naročen ta list. Hvala Bogu, da se naši ljudje ne ravnaajo po tem, kajti imamo že precejšnje število naročnikov. Imeli smo pri nas zelo dobrega gospoda kaplana, ki se je pa moral preseliti k Sv. Ani v Slovenskih gorah. Gospoda kaplana baje g. župnik ni maral. Mi smo z g. kaplanom prav dobro shajali, zato vsi žalujemo za njim. Končno še svetujemo g. župniku, naj preneha z napadanjem «Domovine», ki je izvrsten list in ne pozna nikakega krivičnega hujškanja.

SV. JEDERT NAD LAŠKIM. Trgovino Štrumbelj je vzel v najem za daljšo dobo trgovec gosp. Franjo Klemen iz Rečice, ki bo pričel z obratovanjem še v tem mesecu. Prebivalstvo sprejema vest z veseljem na znanje, ker je g. Klemen splošno priljubljen kot soliden trgovec.

SV. KRISTOF PRI LAŠKEM. Kljub raznim perečim vprašanjem gospodarskega značaja v naši občini se ne briga župan za to, da bi sklical sejo. Razumljivo je, da ob delavnikih ne utegne, ob nedeljah je pa menda važnejše politiziranje pri kozarčku vina.

MARIJA GRADEC PRI LAŠKEM. Laški SLS konzumarji so pričeli živahno agitacijo v naši občini. Ako so ti gospodje mnenja, da jim bomo mi kmetje stavili naša posestva na razpolago, se zelo molijo. Mi si s poštenim in trudopolnim delom služimo kruh in ne maramo rediti z našimi žulji nobenega srečolovca.

REČICA PRI LAŠKEM. Tudi Rečici ni zadnja povodenj prizanesla. Največ škode je napravila v Gornji Rečici. Potok Rečica se je na več mestih prestavil s svojo strugo na njive in travnike, podiral škarpe in pokvaril mostove. Tovorni promet je še do danes nemogoč. Cestni odbor, ki je pod vodstvom klerikalnih prvakov v naši občini Sveti Kristof, je sicer napravil komisijo, vendar ukrenil še do danes ni ničesar. Kljub večkratnim pozivom sreskega poglavarstva še do danes ni predloženo poročilo o poškodbah, kar so druge občine že davno storile. Ljudstvo se upravičeno zgraža nad malomarnostjo cestnega odbora. Prebivalstvo odločno zahteva, da zadevo preišče orožništvo, in apelira na sresko poglavarstvo, ki naj dá občini nalog, da popravi vsaj najnujnejše v interesu javne varnosti, preden nastanejo nesreče. Zagovor, da občina nima denarja, naj ne drži, ker je dokazano, da občina troši denar v nepotrebne svrhe. Med drugim plačuje 300 Din mesečno preko odloka g. velikega župana pomožnemu blagajniku. Ako imajo občinski možje denar na razpolago za pisarniško vežbanje svojih političnih eksponentov, mora biti denar na razpolago gotovo tudi za ohranjanje gospodarskih koristi občine in davkoplačevalcev.

SV. ŠTEFAN PRI SMARJU. Ker je tukajšnje prebivalstvo zaradi vednega deževja občutno gospodarsko oškodovano, bi pač moralo davčno oblastvo nekoliko skržiti davke vsem prizadetim siromakom. Da pa državna blagajna ne bo preveč trpela, naj se obdavčijo z višjimi davki takšni gospodje, ki si ob raznih praznikih lahko privoščijo po pet vrst mesnih jedi. Saj je rekla neka ženska drugi: «Ti nimaš ničesar, na naši mizi pa je bilo pet sort mesa!» Mi kmetski trpini se bomo morali letos zadovoljiti z zeljem in fižolom, pa še tega ne bo dovolj.

PODČETRTEK. Dne 18. julija t. l. sem bil slučajno po opravkih v Podčetrtku in imel priliko gledati diletantsko predstavo «Sin», ki jo je uprizorilo prosvetno društvo «Sotla». Nisem imel namena, igre kritizirati, ker pa mislim, da bi dopis v zadnji številki «Domovine» kot preveč laskav lahko več škodoval društvu kakor koristil, dovolite tudi meni kot nekdanjemu gledališkemu igralcu, da podam svoje skromno mnenje. Čudim se, da se je, kakor sem zvedel, že fekom pol-drugega leta moglo društvo povzpeti na tako visoke stopnje. To se reče delo, to je agilnost in požrtvovalnost, toliko bolj, ker je, bodisi za igralce kakor za pevce, precej trda. Kolikor sem mogel

ugotoviti, ste naredili že mnogo v prid našega naroda. Ob prihodu v dvorano mi je takoj obstal pogled na krasno na platnu izdelanem zastoru in lepem portalu. Toliko bolj sem se začudil, ko sem izvedel, da ga ni delal kakšen izsolani umetnik, ampak le v tem pogledu preprosta in neučena roka, ki ji je Bog poklonil ta lepi dar slikanja. Igra je bila v slošnem dobro igrana. Vloge so bile deloma dobro razdeljene. Scenerija in splošna režija ter tehnika so bile za diletantski oder nad vse pričakovane imenitne. Slemenec je rešil svoje vloge zelo dobro, pač pa je imel za starčka mnogo premlad glas. Maskiran dobro. Marija je, mislim, zmožna malo boljšega igranja; opazil sem večkrat površnost. Bila je tudi premlada za mater. Helena in Tilka sta rešili svoji vlogi pohvalno. Helenina vloga je bila med najtežjimi, ali bila je v pravih rokah. Samo geste so bile deloma pretirane. Istotako vzkliki. Marica bi se morala tudi malo bolj potruditi. Njena glavna napaka je bila skoro tiha, nerazumljiva in prehitra govornica. Zelo mi je ugajala v intimnem razgovoru na divanu. Služkinja je dobro igrala. Ciril je igral svojo zelo težko vlogo v vseh štirih dejanjih v popolno zadovoljnost; samo žal, da ni bil pravilno maskiran. Tudi Metod s svojimi živahnimi gestami mi je zelo ugajal. Dr. Trdina je rešil svojo vlogo častno. O Slaku mislim, da je bil prvič na odru. Govoril je mnogo pretho, zlasti v začetku prvega in četrtega dejanja; maskiran je bil premlad. Pri pogrebeh je bilo vse v redu. Orožniški vodja je bil popolnoma na svojem mestu. Kar se tiče petja, nočem stvar specificirati, ker bi bil dopis preobširen. Svetoval bi g. pevovodji samo, ker nima pravih sopranistinj, naj se drži moškega zbora. Posebno ena sopranistinja mi je šla dobesedno na mozeg in živce. Moški so peli dobro. O pesmi «Vigred» molčim, ker slutim nesrečen slučaj. Velikanska pogreška je bil nestalen šepetalec. Skoro pri vsakem dejanju sem čul drugega. Ako bi ne bile vloge tako dobro naštudirane, bi bilo gotovo prišlo do poloma. Dobite si stalnega šepetalca. Na njem je mnogo ležeče. Najboljša je ženska. Mislim, da sem povedal vse. Ne zamerite, če sem enega ali drugega malo pičil. Nisem storil iz nagajivosti, ampak le, da vas opozorim na napake, ki jih vi kot igralci sami mogoče niste opazili. Zapomnite si, da je pravilna kritika povsod na mestu in velikega pomena, nasplošno pa laskava v kvar in v napačno vzpodbudo. V splošnem sem imel to popoldne res užitek, za katerega vam vsem najlepša hvala. Blagovolite objaviti prihodnjo igro v «Domovini», da vas zopet posetim. Ako boste res igrali «Kovačevega študenta», potem vam že v naprej čestitam. Zakaj, povem prihodnjič.

ZIBIKA. Deževje in povodenj sta napravila tukaj in v sosednjih vaseh mnogo škode. V dolini okrog Zibike je povodenj vzela mnogo že deloma suhe krme. V hribih po goricačah pa je plazovje napravilo silno škodo. Davčni vijak nam gotovo ne bo prizanesel, zato lahko rečemo, da se nam bliža težka gospodarska kriza. Kdor nima še starega žita, bo moral prihodnje leto gotovo stradati. Turščica je zaradi vednega deževja zaostala. Pšenice je mnogo seguilo. Bog nam naj pomaga, radičevci in radikali, ki so sedaj na vladi, nam gotovo ne bodo.

TRNOVO PRI SV. JEDERTI. Znani možakar je pričel z vso silo bruhati ogenj na «Domovino» in SDS. Zlezel je v torbo klerikalcev, ker je mnenja, da bodo pomagali njegovim nakanam. Opozarjamo ga predhodno, da je v zmoti, in poskrbeli bomo v najkrajšem času, da mu pokažemo pot iz občine.

OSLUŠOVCI. (Škoda od poplave in poslanci.) Ob zadnji povodnji, ki je napravila veliko škodo v naši okolici, se je pokazala zopet vsa goreča ljubezen klerikalne in radičevske stranke za naše ljudstvo. Kaj je mar poslancem teh dveh strank vsa nesreča, ki je zadela naše kraje, in kaj jih briga regulacija Pesnice, ki je podrla nasipe in preplavila celo spodnje Ptujsko polje! V vasi Forminu je bila voda tako visoka, da so se ljudje morali v čolnih vozitih od

hiše do hiše. V tej nesreči ni niti eden klerikalni ali radičevski poslanec obiskal svojih volilcev. Vobče jih zadnji čas ni blizu, da bi videli, kako narod živi in kake so njegove nevolje. Narodna skupščina je odgodena, poslanci so na počitnicah in pobirajo dnevnice po 300 Din na dan; ljudstvo jih ne briga, pa če bo počasi tudi golo in boso. Šele pred volitvami bodo začeli prihajati k nam odkrivati svojo veliko ljubezen do ljudstva. Edino demokratična stranka stori za naše ljudstvo več, kakor je njena dolžnost storiti za kraje, kjer so padle kroglice po večini v klerikalno škrinjico. Nasprotno stranke prepuščajo našega kmeta v tej težki gospodarski krizi — usodi, poplavljeni in od povodnji težko prizadete kraje pa — Rdečemu križu. Edino od demokratične stranke si je oblastni tajnik g. V. Spindler ogledal naše kraje, katerih večino je obhodil in proučil vse naše nevolje. On se že dalje časa mudi pri nas, v najkrajšem času pa pride k nam tudi naš poslanec g. dr. Pivko, ki bo imel shod v Podgorici; ob tej priliki bo sprejemal vse pritožbe in želje naših ljudi. Natančneje glede tega shoda objavimo pravočasno, za danes pa kličemo našim rojakom: po delu presočajte poslance in politične stranke.

BUNČANI. V petek 23. julija smo položili k večnemu počitku našega uglednega posestnika in dolgoletnega načelnika našega gasilskega društva g. Matijo Spindlarja. Umrl je v starosti 55 let, zadet od možganske kapi. Zapušča ženo in pet nepreskrbljenih otrok. Mnogoštevilen pogreb je pričal o njegovi priljubljenosti. Naj bo blagemu pokojniku lahka naša slovenska zemlja, njegovi rodbini pa izrekamo iskreno sožalje.

KRIZEVCI. V nedeljo 25. julija so pri nas napravili naši slovenski radičevci shod v gostilni g. Kosija. Na shodu, ki je bil dobro obiskan od pristašev drugih strank, sta za radičevo stranko govorila poslanec g. Kelemina in g. dr. Novačan. Od naših pristašev sta se oglasila dva k besedi, ki sta gospoda poslanca opozarjala na gospodarske potrebe ljutomerskega okraja, češ, da naj na tem polju pokaže, če je v stanu kaj napraviti za kmetstvo ljudstvo. Ker govornika nista napadala demokratične stranke, so se naši pristaši tudi mirno zadržali ter je bil shod zaradi tega omogočen. Navzoče klerikalce pa je v živo zadela izjava g. dr. Novačana, da on jamči za to, da klerikalna stranka nikdar ne bo prišla v Jugoslavijo na vlado. Na shodu sta bila tudi dva mlada duhovnika in en bogoslovec, ki so pa delali tako neokusne in puhle medklice, da so se jim celo lastni pristaši posmehovali. Novih pristašev pa radičevci s tem shodom niso pridobili, že zaradi tega ne, ker niso dali besede našemu okrožnemu tajniku, ki je prosil zanjo, temveč so na vso silo shod zaključili. Slaba vest ne čuje rada kritičnih glasov.

FINSKO. Pri nas so povodnji napravile ogromno škodo. Njive so zasute ali pa tako razorane, da ni bil uničen samo letošnji pridelek, temveč tudi prihodnje leto ne bomo mnogo pridelali, ker je voda odnesla rodovitno zemljo. Z bregov je voda prinesla na naše njive, kjer imamo krompir in turščico, kar cele kose vinogradov, grmovja in drugega.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

POTREBNA POT V ŽIVINOREJI.

Naš napredek v živinoreji je silno počasen in nezanesljiv, mestoma ga pa sploh ni. To vidimo po raznih krajih naše dolenjske strani, pa tudi drugod. Med glavne vzroke tega pojava spada v prvi vrsti pomanjkanje skupnega dela. Vse premalo se zavedamo tega, kaj se da z združenimi močmi doseči, zlasti na našem malem posestvu. Živinorejo moramo tudi pri nas pospeševati po geslu: «Vsi za vse.» Danes pa tavamo vsak svojo pot, ne meneč se za svoje, ne drugih koristi in tako ne pridemo do nobenih izdatnih in pravih

uspehov. Če hočemo mleko bolje vnovčevati — kar je po živinorejskih krajih poglavitna naloga — potem je treba večje množine mleka skupaj zbirati in ga oddajati, oziroma predelavati v trpežne in dragocene mlečne izdelke. Vse to zmoremo le na ta način, da se takega vnovčevanja skupaj poprimemo, tako kakor so se ga po drugih krajih. Na tisoče in tisoče denarja gre pri nas letno v zgubo, ker si ne znamo pomagati! Velik posestnik zamore na lastno pest kaj prida doseči. On si lahko sam uredi potrebno mlekarno, potrebne stroje in sirarja, oziroma mlekarja. Mali posestnik je pa navezan na skupno samopomoč. Le v skupni družbi zamore to doseči. Na vnovčevanje mleka v podobi presnega masla in sira smo pa danes čim dalje bolj navezani. Dobrih zgledov za to nam ne manjka, če pogledamo v druge kraje.

Ravno tako je treba skupnega nastopanja in skupnega dela pri vseh drugih zadevah naše živinoreje. Kdo pa naj skrbi za dobre plemenjake, če se ne bomo sami za to brigali? Kdo naj skrbi za prirejo telet od naših najboljših mlekarij, če ne bomo sami na to delali in z združenimi močmi pospeševali to akcijo? itd. itd. Po rekateh krajih se tudi že pri nas pridno deluje na tem polju. To vidimo v radovljiskem in Kranjskem okraju, povsod drugod pa vlada v tem pogledu še pravcato mrtvilo. Kedaj spregledamo, da je iskati našo pomoč v združevanju naših interesov in v skupnem in doslednem delu?

Zato pa na delo! Naši okrajni ekonomski po-klicani, da delajo z vsemi silami na to, da se po vsej deželi snujejo živinorejski odbori in odseki in kjer le mogoče tudi živinorejske zadruge. Razen tega naj se snujejo povsod, kjer je upati na uspešen razvoj mlekarstva, tudi mlekarske zadruge, ki bodo z dobrim vnovčevanjem mleka največ pripomogle, da se bodo začeli naši živinorejci bolj zanimati za rejo dobrih molznih krav kakor tudi za rejo dobrih plemenjakov mlečnega rodu. Z roko v roki bo naša živinoreja vse lažje zacvela in nam na ta način prinesla tistih sadov, ki jih drugod že danes uživajo. Dokler ne krenemo na pot skupne samopomoči, toliko časa bo zastoj vse prizadevanje razceljenih živinorejcev. Različne pasme in vse državne podpore nam ne morejo pomagati, dokler se sami ne ganemo!

VELIK ŠKODLJIVEC NAŠIH TRAVNIKOV.

Kdor se zanima za naše travnike in motri vrednost ruše in košenj, lahko opazi, da je po teh prostorih tu in tam močno razširjen rumeno cvetoči škrobotec, ki mu pravimo tudi lošec, soldki itd. Nekateri travniki so ga polni, dočim zavzema drugod cele prostore v večjem ali manjšem obsegu. Najdemo ga pa povsod, po vlažnih in suhih legah. Po mokrih in suhih legah je manjše zrasti, po ugodnih legah pa raste vejnato in postane tudi čevljev visok. Če ga bližje ogledujemo, najdemo le malo listov, ki si stoje na stebli nasproti. Do košnje se že posuše in zmrvé, in ravno tako nam tudi vsa rastlina tako zgodaj ocvete in dozori, da odpade seme (soldki) že prej ali pa med sušenjem krme. Škrobotec je enoletna rastlina, ki se razmnožuje le s svojimi semenom, zato mu tudi lažje pridemo do živega. Nevaren pa ni samo zaradi tega, ker se tako zgodaj in skrivaj razmnožuje, da so ga danes nekateri travniki že polni, ampak tudi zaradi tega, ker spada med napolzajedalke; napol se sam preživlja, napol pa na račun sosednih rastlin, ki jim s svojimi koreninami pije sok in jih zajeda.

Ni še dolgo tega, da sem videl na barju travnik, ki je bil dobesedno prepreden s škrobotcem. Vmes so rastle prav redke bilke travne boljke ali rosulje, ki se odlikuje po svojem repku podobnim razcvetju (klesa) ali po svoji zgodnji rasti. Košnja s takega travnika je silno slaba v vsakem pogledu in razodeva skrajno brezbriznost dotičnega gospodarja. In takih travnikov je dosti po tej okolici.

Škrobotca, ki ima svoje ime po tem, da v času zorenja škrobotca, če ga streseš, moramo preganjati! Ker se nam njegovo seme zgodaj otrese in tako od leta do leta na novo zaseje, ga moramo

zatirati s tem, da take prostore ali zgodaj pokosimo ali pa zgodaj popasemo. Ne smemo trpeti, da bi nam sevel. Na ta način se ga najlažje znebimo. Ko nam pokaže prvo cvetje, mora pod koso. Ta zgodnja košnja je toliko časa potrebna, da nam škrobotec izgine. Ravno tako mu pridemo s pomladansko pašo lahko do živega. Dobro je, da take zgodaj popašene ali pokošene prostore polijemo ob dežju z gnojnico, da se raša bolj zgosti in okrepeča.

Travnike pa, ki so popolnoma zapleveljeni s škrobotcem, kaže jeseni preorati in pozneje nanovo posejati s prikladno mešanico detelj in trav. Tako ga najbolj spravimo iz naših močno zapleveljenih travnikov.

Popravek. V 29. številki se je v članku pod naslovom «Proti škodi po poljih» vrnila tiskovna pomota. Zadnji stavek se ima glasiti: Tudi s kajnitom (a e s kositrom) bi kazalo delati take poskuse.

Kmetijska razstava v Ljubljani

(4. do 13. septembra 1926.)

Uprava Ljubljanskega velesejma bo priredila od 4. do 13. septembra 1926. veliko pokrajinsko razstavo «Ljubljana v jeseni», katere glavni in najvažnejši oddelek bo tvorila posebna kmetijska razstava v paviljonu «E». Ta razstava bo obsegala strokovno-poučni oddelek, kjer bodo zastopane vse stroke kmetijstva, kakor poljedelstvo, travništvo, planšarstvo, živinoreja, mlekarstvo, sirarstvo, vinarstvo, kletarstvo, sadjarstvo, agrarne operacije in melioracije, kmetijska književnost, kmetijski stroji in orodje, buteljska vina, čebelarstvo, vrtnarstvo itd. Razstavo vodi Kmetijska družba v Ljubljani.

Interesentom-kmetovalcem se nameravajo predočiti v velikem obsegu vsi važni kmetijski stroji in orodje za navedene stroke. V poštev pridejo poljedelski stroji in orodje, vinogradniško orodje, umetna gnojila, čebelnjaki, panji ter čebelarstvo, vrtnarsko orodje, mlekarški stroji, sedlarski izdelki, vozovi itd. Del strojev bo tudi v obratu. Da bo ta razstava čim lepše uspela, je sklenila velesejska uprava nuditi zainteresiranim tvrdkam največje ugodnosti glede najemnine. Tvrdke naj se takoj prijavi in točno navedejo, koliko prostora potrebujejo in kaj nameravajo razstaviti. Vse razstavno blago uživa ugodnost polovične blagovne tarife na železnicah.

Planinsko zborovanje v Lučah v Gornji Savinjski dolini

Spričo izredno neugodnega gospodarskega položaja, v katerega so zašli v splošnem kmetovalci v občini Luče v Gornji Savinjski dolini, je tamošnja pašniška zadruga sklicala 1. avgusta t. l. zborovanje in posvetovalje najuglednejših kmetovalcev in zastopnikov ljudstva. Zborovanja se je udeležil tudi okrajni kmetijski referent gospod F. Wernig, ki je pozdravil zborovalce v imenu srezkega poglavarja, poročal o splošnem gospodarskem položaju in podal smernice za zboljšanje gospodarskega stanja.

Občina Luče se razteza po najboljšeju delu Savinjskih Alp ter obsega nad 11.000 ha zemlje, pretežno planin.

Njeno gospodarsko stanje je izredno slabo in zaostalo. Mnogo kmetovalcev se po obsežnosti zemljišč sicer prišteva med veleposestnike, vendar so trenutne gospodarske razmere tako neugodne, da se morajo mnogi od teh odreči najvažnejšim vsakdanjim potrebščinam in da se mnogi jedva preživijo. Kriza sega že tako daleč, da trpe pomanjkanje celo mnogi bivši ugledni obrtniki v vasi Luče. Nebroj delavcev je brez dela in ker jim je pot v Ameriko zaprta, iščejo zaslužka v rudokopih in pri drvarjih v Bosni.

Cene lesu so padle tako nizko, da je glede na ondoto oddaljenost od železnice v mnogih primerih les sploh brez vsake vrednosti in da se spravljane ne izplača.

Živinoreja pa je še na povsem primitivni stopnji in njen izkupiček obstoja edino v prodaji klavne živine. Vse nekdanje pospeševanje je temeljilo na izboljšanju plemena, kar se je deloma tudi posrečilo, vendar pa so bili doseženi uspehi le začasni in se niso pravilno izkoristili.

Spričo sedanjega gospodarskega položaja leži spás ondotnega kmetovalca edino v tem, da se reši že enkrat pašniško vprašanje gledé planin, ki so pretežno last veleposestva in so pod agrarno reformo.

Brez reguliranih pašnikov v občini Luče in v Gornji Savinjski dolini sploh ni živinoreje. Ko bodo urejeni pašniki, bo pristopiti takoj k uvedbi mlekarstva na najširši podlagi in mogoče bo celo misliti na ureditev po primeru Bohinja na izdelovanje presnega masla in trdih sirov. Do te dobe pa je rešiti še številno aktualnih vprašanj, katerih rešitev je pogoj vsem gospodarskim melioracijam in napredku. In radi tega so zborovalci v Lučah ob koncu sestanka in zborovanja 1. t. m. sklenili naslednjo resolucijo:

1.) Naj se nemudoma zgradi čez Podvolovlek cesta, ki bo spajala Luče s Kamnikom, z železnico in s svetom sploh. Ta cesta je z gospodarskega stališča vitalnega pomena za Gornjo Savinjsko dolino, kajti ne more biti kmetu vseeno, če proda 1 m³ lesa na postajo Rečico za 100 Din ali pa za 200 Din na postajo Kamnik. S projektirano cesto bi se Lučam in Solčavi šele odprl pot v svet in pridobljen bi bil tudi trg za vse odvišne domače proizvode, predvsem za les. Gospodarska vrednost Gornje Savinjske doline bi se s to cesto podvojila ali potrojila.

Za gradnjo ceste pa govóre razen gospodarskih razlogov še eminentno važnejši interesi ter momenti, in to je predvsem **strategični moment**. Dočim so Avstriji, odnosno Nemci prepredli celo planinsko obmejno ozemlje z novimi cestami, potmi in vzpenjačami, tako da stojé neprijateljske čete lahko vsak hip pripravljene na naši meji, se pri nas obramba meje v navednem pogledu pušča popolnoma v nemar. **Cesta Kamnik-Luča-Solčava bi bila neobhodno potrebna in za obrambo naše meje nenadomestljiv protitež napram novi cesi, ki jo gradé Avstriji iz Železne Kaplje proti naši granici.**

Pa tudi glede na razvoj planinarstva in na zimski sport bi bila omenjena cesta izrednega pomena za vse zaledje ljubljanske oblasti in indirektno tudi za domače prebivalstvo.

2.) Naj se **takoj** eliminirajo razlogi, zbog katerih se je moralo lansko leto prekiniti delo komisarija za agrarne operacije gledé določitve obsega in merjenja planin, oziroma pašnikov. Naj se z nadaljevanjem tega dela vrne ljudstvu zopet zaupanje v naša oblastva in zakone gledé agrarne reforme in naj se s tem pomiri ljudstvo, ki se čuti prevarano in je ogorčeno, ker je moralo prispevati znatne zneske za izvrševanje omenjenega dela, ki se je mahoma in na nepojasnen način uknilo.

3.) Gledé na to, da je država uknila malodane vse podpore in subvencije za pospeševanje kmetijstva, naj votira okrajni zastop vsako leto primeren znesek, da se bo organizacija živinoreje mogla izvesti pri nas iz lastnih sredstev po primeru Gorenjske.

4.) Davčno oblastvo v Celju naj uvažuje izredno neugodno gospodarsko stanje Gornje Savinjske doline, naj z davki, ki jih spričo sedanjih prilik kmeti kljub vsej dobri volji in dobrodušnosti ne zmore, popusti in naj ne tira lastne z grude siromaka, kateremu bi se moralo v resnici še kaj doplačati, da vzdrži in kultivira zemljo v visokem, strmem planinskem terenu, na nerodovitnih tleh, pri izredno težkem delu in spričo najslabše letošnje letine, ki oddaleč ne bo omogočila ljudstvu redno preživljanje, fako da se je bati naravnost pomanjkanja in bede.

Fran Wernig, kmetijski referent.

Obrtna in kmetijska razstava v Ormožu

V Ormožu se bo vršila od 8. do 15. t. m. okrajna obrtna razstava, na kateri bo ormoški okraj predvedel širši javnosti vse, kar premore in zna. Vsaka panoga razstave bo imela za sebe svoje zanimivosti.

V nedeljo 8. t. m. se bo otvorila ob 9. uri obrtna razstava, ki bo trajala skozi celih osem dni ter bo pokazala, da ima obrtniški stan v ormoškem okraju najboljše moči, ki se lahko s svojimi izdelki kosajo z najboljšimi obrtniki velikih mest.

Konjska razstava, ki se bo otvorila istega dne ob 11. uri, bo pokazala izredno lepo rejo težkega konja noriše in belgijske pasme, ki je gotovo najlepša v vsej mariborski oblasti. Privedlo se bo 130 konj vseh starosti, ki bodo pričala izredne pridnosti našega konjerejca.

V ponedeljek 9. t. m. se bo otvorila ob pol 11. uri razstava govedi pingavskega plemena. Razstavljenih bo 220 glav govedi vseh starosti, ki bodo istotako pokazala izredno razumevanje naših kmetovalcev za rejo goveje živine, ki v ormoškem okraju ne zaostaja prav nič za najboljšo rejo drugih krajev.

Istega dne bo tudi razstava svinj jorkširske pasme, križane z nemško pasmo. Ta razstava bo pokazala, da je ormoški okraj, ki je bil nekoč izvozni kraj te reje, še vedno glede svinjereje na prejšnji višini in da v tem oziru ne zaostaja za drugimi najboljšimi rejami.

V torek 10. t. m. se bo ob pol 11. uri otvorila razstava sloviten **ormoško-ljutomerskih vin**, ki so se do sedaj razpečavala širom sveta pod znamko «ljutomerec» in «jeruzalemec», ki se pa po večini pridelujejo v ormoškem okraju ter so dobila svoje ime po izvoznem kraju Ljutomer, ko še ni bilo železnice. Zlahtni vinorodni griči kot Jeruzalem, Vinski vrh, Brebrovnik, Kajžar, Strmec in vsi drugi, na katerih se pridelava najboljša kapljica, se nabajajo v ormoškem okraju. Razstavljenih bo 150 različnih vrst naših najboljših vin. Ker letošnje vreme ne obeta posebno dobre letine, naj nihče ne zamudi ugodne prilike, da se založi z dobrim letnikom 1925. Vsa razstava bo torej na višku ter bo pokazala v vseh panogah našega gospodarstva toliko zanimivega in širši javnosti do sedaj še nepoznanega, da naj pač nihče ne zamudi prilike ter si jo ogleda. Pri tej priliki pa naj tudi ne pozabi na izlet v naše vinograde, da se divi naravni krasoti naše Prekije, ki je pač edina na svetu s svojim čarom — s svojimi vinorodnimi griči, ki valovijo med Ormožem in Ljutomerom.

Legitimacije za 50odstotni popust na železnicah ter za dostop k vsem razstavam razen k vinski se dobe za ceno 15 Din v vseh tobačnih zalogah ter podružnicah Slavenske banke, Ljubljanske kreditne banke in Prve hrvaške štedionice.

Tedenski tržni pregled

ZITO. Po zadnjem nazadovanju na svetovnih tržiščih so se cene zopet malo okrepile. Na novosadski blagovni borzi so bile zadnje dni naslednje cene: nova pšenica 265 Din, novi oves 150 do 157 Din, turščica 185 do 190 Din, nova moka «0» 465 do 470 Din za 100 kg. Cene pšenice pokazujejo nagibanje k dviganju.

ŽIVINA. Cene na zadnjih sejmih v naši državi v glavnem nespremenjene, vendar prikazujejo stalno nagibanje k nazadovanju.

Kratke vesti

= **Vrednost denarja.** Na zagrebški borzi se je dobilo 3. t. m. v devizah: 100 avstrijskih šilingov za 799 Din 25 p do 803 Din 25 p, 100 nemških mark za 1349 Din 25 p do 1353 Din 25 p, 100 italijanskih lir za 184 Din 48 p do 185 Din 68 p, 1 dolar za 56 Din 46 p do 56 Din 76 p, 100 češko-slovaških kron za 167 Din 38 p do 168 Din 38 p, 100 francoskih frankov za 149 do 151 Din, 100 švicarskih frankov za 1094 Din 80 p do 1098 Din 80 p.

— **Avtomobili in motorna kola** na ljubljanski pokrajinski razstavi. Ob priliki velike pokrajinske razstave, ki se bo vršila od 4. do 13. septembra t. l. na prostoru Ljubljanskega velesejma, se bo priredila v posebnem paviljonu tudi specialna razstava avtomobilov, motornih koles, pnevmatike in potrebščin. Uprava Ljubljanskega velesejma nudi vsem razstavljalcem te stroke največje ugodnosti pri najemninah. Vljudno se pozivajo vse zainteresirane tvrdke, da se takoj prijavijo in natančno navedejo, koliko prostora potrebujejo. Razstavljalcem je dovoljena 50odstotna voznina za prevoz razstavnega blaga.

— **Seja okrajnega živinorejskega odbora za srez Gornjigrad** se bo vršila v nedeljo 8. avgusta t. l. ob 2. uri popoldne v dvorani g. Stiglic, na Rečici ob Savinji. Na programu so razna aktualna vprašanja glede bodočega dela in poslovanja. Poročal bo tudi okrajni ekonom g. Fr. Wernig. Odbor se vabi, da se zanesljivo in v celoti udeleži seje.

— **Kmetijsko-gospodinjstva šola Kmetijske družbe v Marijanišču v Ljubljani.** V začetku oktobra t. l. otvori kmetijsko-gospodinjstva šola v Marijanišču svoj petindvajseti tečaj, ki bo trajal enajst mesecev, to je, do konca avgusta 1927. V tem zavodu se poučujejo kmetjska dekleta teoretično in praktično v kuhanju, šivanju, pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu in drugih predmetih, katerih znanje je potrebno vsaki gospodinjici na deželi. V ta gospodinjstva tečaj se sprejemajo dekleta kmetjskih staršev, ki so dopolnila najmanj 16. leto. Prošnje za sprejem v ta zavod, naslovljene na Kmetijsko družbo v Ljubljani, je vložiti do 15. avgusta t. l. ter jim priložiti: zadnje šolsko spričevalo, zdravniško spričevalo, obvezno pismo staršev glede plačevanja mesečnih prispevkov, ter navesti stan in poklic staršev. Mesečna oskrbnina za hrano, stanovanje in šolanje znaša 500 Din. Vsa podrobnejša pojasnila dobijo prošilke pri Kmetijski družbi za Slovenijo v Ljubljani.

ter obeh Zvezah gostilničarskih zadrug v Ljubljani in Celju, je sklenilo nastopiti pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v enotno in skupno stanovsko kandidatsko listo. Vse imenovane zveze so na delegatskem zborovanju v Celju sklenile, da so volitve v zbornico le stanovska zadeva obrtništva in so zato odklonile vsako vmešavanje katerekoli politične stranke in skupine.

BELEŽKE

+ **Bogokletstvo «Domoljuba».** Ob priliki evharističnega kongresa v Chicagu je ameriški svobodomiseln list «Prosveta», ki pa ni glasilo nobene politične stranke, priobčil članek, v katerem se norčuje iz evharistije in piše, da so pri evharističnem kongresu v Chicagu nosili v monstranci piškot. «Domoljub» je ves ta bogokletni članek, ki je po našem tiskovnem zakonu kazniv, ponatisnil z velikim veseljem v namenu, da hujska proti nam samostojnim demokratom. «Domoljub» namreč pravi, da so ameriški liberalci verni sinovi svojih patronov v Sloveniji. Mi samo ugovarjamo, da smo proti vsakemu žaljenju verskih svetinj in verskih čuvstev, kakor smo tudi proti vsaki njihovi zlorabi v politične namene. «Domoljub» pa uganja grdo hinavščino, ko je ponatisnil omenjeni bogokletni članek, ker je s tem ponatisom sam zagrešil bogokletstvo. Po našem tiskovnem zakonu je vsakdo kazniv, kdor z razširjanjem bogokletnih stvari krši verski mir in versko strpnost, žali verska čuvstva in svetinje. «Domoljub» naj nam pove, ali naj ga morebiti zaradi njegovega ponatisa naznanimo oblastvom, da mu dokažemo, kakšni patroni smo samostojni demokrati? Pa še eno vprašamo: ali se katoliški duhovniki, ki pišejo v «Domoljubu» in so pustili ponatisniti navedbe, da je evharistični gospod in kralj katoličanom piškot v monstranci, niso spomnili, da širijo s tem pohujšanje in da morejo zbuditi s takimi ponatimi verske dvome? Seveda, našim politizirajočim duhovnikom ni niti za evharističnega gospoda in kralja niti za dušni blagor našega ljudstva; zato pa tudi ni čudno, če katoliški duhovniki, ki so bili glavni uredniki «Slovenca», izstopajo iz katoliške cerkve ter se potem kot brezverci civilno poroče. Pregovor pravi: «Vera gre po duhovnikih gor, pa tudi po duhovnikih dol.» In če kje, velja ta pregovor predvsem pri nas!

Odkritje spomenika kralju Petru Osvoboditelju v Kranju

Ob navzočnosti kralja in kraljice

Na najslavesnejši način in ob ogromnem številu udeležencev iz vse Slovenije se je izvršilo v nedeljo v Kranju odkritje spomenika kralju Petru I. Velikemu Osvoboditelju. Na slavnostnem prostoru je bilo živahno kakor na miravlišču. Bilo je videti mnogo narodnih noš, zastav in praporov, Sokole, Orle, gasilce, zastopnike oblastev in raznih društev.

Okrog pol 12. ure sta se pripeljala z avtomobilom z Bleda kralj Aleksander in kraljica Marija. Ko je kraljeva dvojica izstopila, je ogromna množica ljudstva začela viharno vzklikati. Kralj je bil oblečen v svojo generalsko uniformo, kraljica pa v gorensko narodno nošo z zlatovezeno avbo na glavi. Kralja in kraljico so sprejeli finančni minister g. dr. Perič, častna dvorna dama ga. Franja Tavčarjeva, veliki župan g. dr. Baltič ter župan g. Pirc z odborniki občinskega sveta gg. dr. Sabotjeyem in Fockom in ravnateljem Sircem. Po pozdravnem nagovoru župana g. Pirca na Nj. Veličanstvi, je godba zaigrala državno himno, nakar se je kralj v kratkih in pristrčnih besedah zahvalil g. županu za pozdrav. Za tem je učenka Lea Sabotjeyeva v spremstvu dveh tovarišic izročila kraljici s kratkim nagovorom krasen šopek, ki ga je kraljica radostno sprejela. Veliki župan g. dr. Baltič je nato predstavil kraljevi dvojici zastopnike občinskega sveta mesta Kranja.

Med špalirjem deklic, ki so sipale pred njima cvetje, sta se nato podala kralj in kraljica s svojim spremstvom v paviljon, kjer jima je bila predstavljena županova soproga ga. Pirčeva, s katero se je kraljica ljubeznivo razgovarjala. Ob neprestanih ovacijah ljudstva sta kralj in kraljica zavzela svoje mesto in na govorniški oder je stopil občinski svetnik predsednik odbora za postavitev spomenika g. Maks Fock, ki je imel krasen govor o zaslugah velikega pokojnika in vseh junakov, ki so se ob njegovi strani borili za osvoboditev naše jugoslovenske domovine. Govornik se je končno zahvalil vsem, ki so pripomogli, da se je mogel postaviti ta prvi slovenski spomenik velikemu kralju Petru Osvoboditelju, nakar je na poziv govornika padla zaveza, ki je zakrivala spomenik. Govornikovemu klicu «Slava kralju Petru I.» so se pridružili klici vse množice, zvoki državne himne, strelji topičev in častne salve vojaštva. Slavnostni govornik g. Fock je nato naprosil župana mesta Kranja g. Pirca, naj prevzame v imenu mestne občine spomenik v svojo oskrbo.

Župan g. Pirc je prevzel v imenu Kranja spomenik v svojo oskrbo in prvi položil v imenu Kranja velik venec ob vznožju spomenika. Za njim so polagali vence zastopniki občin in društev. Vencev je bilo toliko, da so popolnoma po-

krili vznožje spomenika. Zastopnikom Orjune ni bil dovoljen dostop k spomeniku. Imeli so v počastitev pripravljen velik trnjeven venec z jugoslovensko trobojnico, ovito s črno kopreno, ki jim ga pa je orožništvo zaplenilo. Vendar je enemu izmed Orjunašev uspelo, da je prišel v bližino spomenika. Med tem ko so razni zastopniki polagali vence pred spomenik, je skočil na govorniški oder ter vrgel zelen venec z državno trobojnico in črnim trakom k vznožju spomenika z vzklikom: «Razpuščena Orjuna Petru Mrkonjiču!» Med polaganjem vencev je v ozadju spomenika pel pevski zbor Narodne čitalnice pod vodstvom pevovodje šolskega nadzornika gospoda Rusa pesem «Domu», nato pa je pevška zveza zapela «Slovenec, Srb, Hrvat». Po končanem polaganju vencev je imel kralj naslednji nagovor:

«Sestafi smo se v Kranju, da odkrijemo spomenik v znak hvalečnosti Velikemu kralju Petru I. Osvoboditelju. Potrebno je sodelovanje nas vseh, da vodimo domovino po vzgladu naših velikih prednikov potom napredka k boljši bodočnosti. Bodi vam hvala za ta dar, kakor tudi za izraze zvestobe in vdanosti napram domovini in mojemu kraljevskemu domu.»

Govor Nj. Veličanstva je napravil globok vtis in množice so ga sprejele z viharnimi klici kraljevi dvojici, prestolonasledniku Petru, narodnemu in državnemu edinstvu.

Na glavni cesti mimo kraljevske tribune in spomenika se je vršilo nato defiliranje častne čete in raznih društev. Vmes je igrala vojaška godba Dravske divizijske oblasti pod vodstvom kapelnika g. dr. Čerina. Po končanem defiliranju sta kralj in kraljica vpisala svoji imeni v spominsko knjigo mesta Kranj in se potem še nekaj časa razgovarjala s svojim spremstvom. Po kratkem slovesu od župana mesta Kranja g. Pirca, kateremu je kralj izrazil svoje zadovoljstvo nad lepo uspelo slavnostjo, ter ostalih zastopnikov mestne občine in raznih oblastev sta se kralj in kraljica med burnimi ovacijami odpeljala nazaj na Bled.

Popoldne se je razvila na veseljem prostoru okrog Narodnega doma in v vseh prostorih Narodnega doma živahna ljudska veselica, ki je trajala pozno v noč.

Obrtniški vestnik

o **K volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.** Pišejo nam: Obrtništvo ljubljanske in mariborske oblasti, organizirano v stanovskih organizacijah, ki so včlanjene v Zvezi obrtnih društev za Slovenijo v Celju, v obeh Zvezah obrtnih zadrug v Ljubljani in Mariboru

PROSVETA

p. **Ustanovitev prosvetnega društva Bela Krajina.** V Podzemlju pri Gradacu se bo vršil v nedeljo 8. t. m. ob 3. uri popoldne ustanovni občni zbor prosvetnega društva «Bela Krajina». Ustanovitev se bo vršila na slovesen način ter se bo tega slavlja udeležil tudi zastopnik ZKD v Ljubljani. Društvo bo pričelo istočasno tudi s svojim delovanjem ter bo priredilo takoj po končanem ustanovnem občnem zboru predavanje o čebelarstvu. Predaval bo gerent ljubljanske občine gospod Likozar ter pojasnjeval svoja izvajanja z lepim filmom. Na čim lepšo udeležbo vabi pripravljali odbor.

p. **Za podeželske odre.** Iz zveze kulturnih društev nam pišejo: Vsem dramskim društvom in podeželskim odrom sporočamo, da smo prejeli od umetniškega oddelka ministrstva prosvete v Beogradu na našo prošnjo glede znižanja taks od vstopnic za diletantske predstave obvestilo, da se naši prošnji ne more ugoditi. Ministrstvo prosvete bo dovoljevalo društvom znižanje takse le na njihove prošnje, in sicer za vsako prireditve posebej. Društva naj se radi tega do preklica obračajo vselej pravočasno s prošnjami na umetniški oddelk ministrstva prosvete v Beogradu; svoje prošnje naj pravilno kolkujejo ter istim prilože vselej tudi program prireditve.

DOMAČE NOVOSTI

* **Kralj krstni boter.** Kmetu Ljubi Glišiču na Visokem v Bosni se je te dni rodil osmi sin. Po starem običaju je kmet prošil kralja, naj bi kumoval otroku. Kralj je prošnji ustregel ter določil za svojega zastopnika polkovnika Jeremijo Stevanoviča. Deček je bil krščen na ime Aleksander.

* **Finančni minister v Ljubljani.** V soboto je prispel z brzovlakom v Ljubljano finančni minister g. dr. Ninko Perić, ki se je naslednjega dne udeležil odkritja spomenika kralja Petra v Kranju.

* **Minister pravde Marko Gjuričić †.** V torek 3. t. m. ponoč je v Karlovih Varah v Češkoslovaški nenadoma preminul naš minister pravde Marko Gjuričić, ki je že dalje časa bolehal na vnetju ledvic. Pokojnik, ki je bil star 65 let in rodem iz Valjeva, je bil med najuglednejšimi možmi radikalne stranke. Zaradi svoje miroljubnosti in plemenitega značaja je bil splošno priljubljen tudi med političnimi nasprotniki. Zasluznemu državniku bodi ohranjen časten spomin!

* **Sprejemanje članov v Vodnikovo družbo.** Opozarjamo, da se sprejemanje članov 7. t. m. končno zaključí. Kdor torej hoče priti za majhen denar do dobrih knjig, naj se požuri. Knjige bodo štiri in stanejo samo 20 Din.

* **Velika skupščina Družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** se bo vršila letos 8. septembra v Rogaški Slatini. Družbeno vodstvo je vložilo prošnjo za polovično vožnjo.

* **Radio-razstava v Ljubljani.** Od 4. do 13. septembra se bo vršila na prostoru Ljubljanskega velesejma velika pokrajinska razstava. To razstavo aranžira Radio-klub v Ljubljani, ki se bo potrudil za strokovno izvedbo. Uprava velesejma je namenila prepustiti vsem tvrdkam te stroke poseben prostor po najnižji ceni na razpologo. V pošteev pridejo radio-aparati, sestavni deli in potrebščine. Ob priliki razstave bo podana možnost v večernih urah aparate praktično demonstrirati interesentom.

* **25letnica cestne železnice v Ljubljani.** Ljubljanska cestna železnica je v soboto in nedeljo proslavila 25letnico svojega obratovanja. Meseca septembra 1901. je bila cestna železnica po delniški družbi Stiemens & Halske dograjena. Sedaj po 25 letih ima mestna občina pogodbeno pravico odkupa te železnice, kar se pa najbrž ne bo zgodilo, ker stavi družba previsoke zahteve. Po 50 letih pa preide železnica brezplačno v last mestne občine. Uslužbenici cestne železnice so v soboto in nedeljo na svečan način proslavili 25letni jubilej.

* **Društvo za tujski promet v Zagrebu** letos ponovno prireja društveno potovanje v Švico, Francijo in Italijo. Odhod iz Zagreba 11. septembra preko Innsbruka, Curiha, Luzerna in Basela v Pariz. Povratek je preko Lyona, Nizze, Genova, Milana, Benetk in Trsta v Zagreb. Potovanje traja polnih 18 dni. Cena za tretji razred 4500 Din, za drugi razred pa 5150 Din. Razlika je samo v vožnji. V tej vsoti je zaračunana celokupna oskrba (stanovanje, hrana, prireditve in podobno). Obširne prospekte in druge informacije daje Društvo za promet stranaca «Putnik» v Zagrebu, Jelačićev trg 6.

* **Število slovenskih zdravnikov v Zedinjenih državah.** Na vseučilišču v Pittsburgu v Zedinjenih državah je bil nedavno promoviran za doktorja vsega zdravilstva naš rojak g. Fran Arh. Oče mladega doktorja je rodem iz Leskoveca pri Krškem, sin pa je rojen Američan. Dr. Arh je štirinajsti slovenski zdravnik v Zedinjenih državah.

* **Zakaj pa kmeta ne puste blizu?** Prejeli smo: V Kranju so v nedeljo na slovesen način odkrili spomenik kralju Petru I. K svečanosti sta došla z Bleda tudi kralj Aleksander in kraljica Marija,

ki je bila oblečena v našo kmetško narodno nošo, s čimer je naša kraljevska dvojica tudi na zunanji pokazala, da misli in čuti z našim slovenskim ljudstvom. Vse je bilo lepo; nekaj pa ni bilo prav. Od blizu in daleč je prihitalo kmetško ljudstvo, da bi videlo svojega kralja in kraljico, pa je bila le razmeroma malemu številu kmetov dana prilika, da bi ju videli od blizu. Kmetje so morali po odredbi orožništva ostati v stranskih ulicah v bližini slavnostnega prostora, dasi bi jih lahko pripustili bliže. Isti dan popoldne sta se kralj in kraljica pripeljala še v Ljubljano k nogometni tekmi. Tu pa ni nihče branil občinstvu priti v kraljevo bližino in ko je prišel avtomobil s kraljem in kraljico na igrišče, so ju ljudje kar obkolili. (Opomba uredništva: Priobčujemo navedeno pismo kot znak patriotskega mišljenja našega ljudstva, četudi smo mnenja, da bi bilo vsem ogromnim množicam, ki so prihitali v nedeljo v Kranj, pač težko pozdraviti našo kraljevsko dvojico iz najbližje bližine, čeprav bi orožniški korдон ne bil raztegnjen na preširoko.)

* **Za veliko pokrajinsko razstavo «Ljubljana v jeseni»,** ki jo priredi uprava Ljubljanskega velesejma letos od 4. do 13. septembra, je prevzel častno predsedstvo minister za kmetijstvo in vode g. Ivan Pucelj. Glavni in najvažnejši del prireditve bo tvorila kmetijska razstava, kjer bodo zastopane vse veje našega kmetijskega gospodarstva.

* **Smrtna kosa.** V Ljubljani je umrla gospodična Pavla Rozmanova, učiteljica klavirja. — V splošni državni bolnici v Ljubljani je umrl g. Ivan Završnik, pivovar. — V Kostanjevici je umrl nadučitelj v pokoju g. Anton Pavčič. — Blag jim spomin!

* **Elektrika v mostu.** Prejšnji teden v noči od torka na sredo so zakasneli ponočnjaki v Laškem od one in te strani Savinje doživeli hud strah. Okrog 23. ure se je neki gospod vračal v trg in ko je stopil z desno nogo na most, ga je neprijetno pretreslo in komaj je odtrgal levo nogo od ceste. Ko je prispel na drugo stran mosta, se mu je zgodilo isto. Prestrašeno je gledal v most in čakal, kaj se bo zgodilo prihodnjemu pasantu. S krikom je ta odskočil in bežal preko mosta. Tako se je zgodilo še nekaterim, dokler ni bil ukinjen električni tok, napeljan preko mosta. Dognelo se je, da je daljnovid prišel v stik z železno konstrukcijo mosta, ki je baš v popravilu.

* **Trojčki.** V Beltincih v Prekmurju je žena poštnega sluga povila trojčke, dve deklici in dečka. Vsi trije novorojenčki in mati so zdravi ter čvrsti. Ker je oče ubog državni nameščeneec, se naprošajo dobra srca, da mu priskočijo na pomoč s primernimi darili, ki naj se naslavlajo na podružnico Jugoslovanske Maticе v Beltincih.

* **Zlatnik v terpentinovem milu «Zlatorog»** so našli: Marija Osvaldova (Ljubljana, Zalokarjeva ulica); Marija Lorgjerjeva (Šmarje pri Jelšah); Marija Saršenova (Loka pri Mengšu); Marija Devčeva (Ljubljana, Dolenjska cesta 23); Marija Zvanova (Toplice pri Novem mestu); Marija Pretnarjeva (Poljšica-Gorje); Marija Žnidarjeva (Studentenci-Maribor); Marija Skarupkova (Dobrava); Marija Šumradova (Podgora pri Rakeku); Marija Kostelčeva (Zagreb, Gredice 41); Milka Medveškova (Zagreb, Ilica 125); Micika Škalčeva (Bjelovar); Mara Subinova (Preseka kod Križevci); Jelka Nikoličeva (Delnice).

* **Zdravnica dr. Eleonora Jenko-Groyerjeva** ne ordinira do 3. septembra.

* **Nesreča v planinah.** Pred kratkim se je podal v Savinjske planine medicinec Pavle Šuman, ki se je hotel preko Mrzle gore vrniti v Logarsko dolino k svojim staršem, ki se nahajajo tamkaj na dopustu. Ker se ni vrnil s planin, je nedvomno, da se je ponesrečil. Njegovega trupla še niso našli.

* **V potoku utonila.** Pišejo nam: V začetku prejšnjega meseca je utonila v Bistriškem potoku okrog osemletna hčerka v tovarni bučnega olja v Logu pri Bistrici zaposlenega hlapca. Njeno truplo so našli šele par dni po nesreči viseče v nekem grmovju. Starši, pazite na otroke!

* **Splavarska nesreča.** Te dni je trčil neki splav ob zidano joho železniškega mosta v Celju ter se razbil. Splavarja sta se rešila na podzidek in zlezla po lestvi na most. Sreča je bila, da voda ni bila prevelika. Del razbitega splava je odnesla voda, drugi del pa se je zajezil ob johi.

* **Železniška nesreča pri Zidanem mostu.** Med Rimskimi Toplicami in Zidanim mostom se je zgodila te dni železniška nesreča, ki je zahtevala človeško žrtev. 60letna vdova Marija Brinarjeva iz Gračnice pri Rimskih Toplicah je šla čez tir. baš v trenutku, ko je pridrvel osebni vlak. Stroj je nesrečnico zgrabil in jo vrgel v stran proti pečinam, kamor je priletela s tako silo, da je obležala mrtva.

* **Huda avtomobilska nesreča pri Metliki.** V ponedeljek 2. t. m. se je pri Metliki zgodila huda avtomobilska nesreča. Pod vasjo Bukovac se je prevrnil avtomobil, v katerem so se vozili potnik g. Gustav Ostružnik, trgovčeva soproga ga. Mara Preskerjeva in njena 11letna hčerka Silva. Vozil je šofer Josip Piciga. Avtomobil je pokopal pod sabo vse tri potnike in šoferja. Katastrofa je bila strašna. 28letni šofer Josip Piciga je obležal takoj mrtve. 11letna Silva Preskerjeva, ki je sedela spredaj pri šoferju, je težko ranjena in se bori s smrtjo. G. Ostružnik in ga. Preskerjeva nimata resnejših ran.

* **Nesreča pri streljanju s topiči.** Ob priliki cerkvene slavnosti na Dolu se je ponesrečil pri streljanju s topiči Karol Zupan. Dobil je težke poškodbe na glavi, na desni strani prs in na obeh rokah. Zupana so prepeljali v ljubljansko bolnico.

* **Nesreča pri delu.** Te dni se je pripetila na dvorišču hiše št. 9 na Dunajski cesti v Ljubljani nesreča, ki bi zahtevala skoro človeško življenje. Kleparski pomočnik Ivan Cepelnik je bil zaposlen na strehi imenovane hiše s popravilanjem strešnih zlebov. Ko je stal na 10 m visoki lestvi, se je pri delu preveč nagnil in izgubil ravnotežje. Nesrečnik je zgrmel z lestve na tla ter dobil pri padcu težke telesne poškodbe. Ponesrečenca so takoj odpeljali z avtomobilom v javno bolnico.

* **Nezgoda kolesarja.** V Šiški je te dni privozil čevljarski pomočnik Fr. Miklavčič s kolesom po Gasilski cesti proti Celovski cesti ter se zalezel v neznan avtomobil. Pri zaletu je avto Miklavčiča odbil, kolo pa je prišlo pod voz in ga popolnoma strlo. Šofer je hipoma ustavil svoje vozilo, ko pa je opazil, da se Miklavčiču ni ničesar pripetilo, je nadaljeval vožnjo.

* **Težka nezgoda.** Te dni se je pripetila v poslopju falske elektrarne težka nesreča, ki bi skoro zahtevala življenje obratovodje g. Griesslerja. Obratovodja je hotel splezati po klinih v dolbini pri turbini. Pri tem se je preslabo oprijel ter je omahnil v globočino. Padel je skoro osem metrov globoko na cementna tla. Ker je padel na noge, si je zdrobil na stopali obeh nog kosti, poleg tega pa je še dobil poškodbe na telesu. Prvo pomoč je nudil ranjencu primarij dr. Matko. Težko poškodovanega Griesslerja so prepeljali v graško bolnico.

* **Smrtna nesreča dveh rojakov v Ameriki.** V bližini Diamondville v Zedinjenih državah je v mali slovenski naselbini eksplozija v rudniku zahtevala življenje dveh mladih Slovencev. V rudniku delajo sami Slovenci in nakopani premoški sam razpečavajo v mestu. Ko pred nekaj tedni ni bilo 19letnega Cirila Lebarja domov h kositu kakor običajno, se je njegov oče napotil proti rudniku. Pri vhodu je zapazil dim, nedaleč od vhoda pa obžgano truplo domačega psa, ki je Cirila vsak dan spremljal na delo. Takoj je bila obveščena rešilna postaja. Reševalci so šli v goreči rudnik in spravili iz njega mladega Lebarja, a z njim tudi 12letnega dečka Janeza Krošlja, ki je pogosto hodil s Cirilom v jamo ter mu deloma že pomagal. Trupli ponesrečenca sta bili hudo

obžgani. Po mnenju izvedencev se je pri razstreljevanju premoga moral užgati smodnik.

* **Aretacija ubijaleca.** V Bistrici pri Limbušu je ob priliki tamkajšnjega žeganja ubil Anton Lipnik, nameščenev v ruški tovarni za dušik, delavca Sagadina. Ubijalec je bil aretiran in priveden v zapore mariborskega okrožnega sodišča.

* **Dva duhovnika v ptujskih zaporih.** Ptujsko okrajno sodišče je imelo te dni v svojih zaporih kaplana Frana Lužarja od Sv. Urbana pri Ptuj. Možak je odsedel osemdnevno kazen, ki si jo je nakopal, ker je preveliko ljubeznivo do kmetijskih fantov. Čemu, da mariborski škof temu duhovniku ne bo več dovolil poučevati nedolžno mladino. — Znani bivši večkratni hišni posestnik v Ptuj in bivši veleposestnik v Halozah upokojeni kaplan Josip Kranjc, ki si je nakopičil med vojno ogromno imovino, je bil pred ptujskim okrajnim sodiščem kaznovan s 14dnevnim zaporom, ker je že ponovno obrezuspešil z raznimi mahinacijami proti sebi tekoče izvršbe.

* **Nepojasnjena smrt.** Posestnik Jože Senica iz Pojerjev pri Jurklostru je živel v večnem prepiru z ženo in bo odraslimi otroci. Žena je izročila svojo polovico posestva sinu, dočim je bil Jože Senica lastnik druge polovice. To je bilo prav za prav izvor prepir, ki so bili skoro na dnevnem redu. Meseca junija je sicer zdravemu možu postalo po kosilu nenadoma slabo. Začel je bruhati in je naslednjega dne umrl. Odposlana sodna komisija ni mogla dognati vzroka smrti, zaradi česar so bil poslani deli notranjih organov raztelesenega trupla kemičnemu zavodu v Ljubljano, ki je baje ugotovil v istih arzenik. Sumi se torej, da je umrl Josip Senica zaradi zastrupljenja. Ali je sum upravičen, bo skušala dognati preiskava.

* **Aretacija pretepača.** V Hrastniku je bil aretiran Ferdinand Brečko, ki je napadel Janeza Pečnika, delavca v kemični tovarni, ter ga večkrat zabodel z nožem. Napadalec je bil aretiran v kolodvorski čakalnici v Hrastniku, ko je baš hotel pobegniti v Francijo.

* **Vlom.** V Breznem pri Trbovljah je vlomil pri posestnici Frančiški Cestnikovi znani potepuh Ivan Venkovič, ki je pokradel raznega blaga za okrog 1500 Din in nato izginil. Venkovič je star okrog 35 let in se izdaja za konjskega prekupčevalca, bogatega posestnika iz St. Pavla ali pa za trgovca z ogljem.

* **«Brezalkoholna Produkcija»**, Ljubljana, Poljanski nasip 10/7, pošlje vsakemu naročniku «Domovine» zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal!

„EDINOST“

VESTNIK ZVEZE DEMOKRATSKE
MLADINE V LJUBLJANI

Rovté nad Logatcem. V nedeljo 25. julija t. l. se je tudi pri nas vsejalo seme za prosvetno in kulturno delo. Smo res daleč v hribih in odrezani od ostalega sveta, toda zanimanje za «Edinost» je pri nas veliko. Posetil nas je brač predsednik ZDM iz Ljubljane, da nam podrobno očrta program. Ob 3. popoldne smo imeli pri g. Kuncu informativni sestanek, na katerem se je tudi izvolil naslednji pripravljalni odbor: predsednik Leopold Peterel, tajnik Tone Minar, blagajnik Milan Križaj, odborniki: Lojze Smolej, Julka Kunčeva, Janez Kunc in Matevž Brenič. Našo mladino je tudi pozdravil br. delegat ljubljanske «Edinosti», ki je za svoj govor žel vse priznanje. Upamo, da bomo premostili vse ovire in da bomo imeli v kratkem ustanovni občni zbor.

Družinski prepirek.

Zenka: «Naš Jakec je vedno bolj poreden. Ne vem, odkod ima svoje slabe lastnosti. Od mene jih prav gotovo ni podedoval.»

Možek: «Res je, od tebe jih ni dobil, ker jih imaš še vse sama...»

IZ POPOTNIKOVE TORBE

JESENIŠKI GLASOVI.

Jesenice, 3. avgusta.

Sezona večjih društvenih prireditev je sedaj za nami. Zelo živahno je društveno življenje tu v našem kotu; glede števila raznih potrebnih in nepotrebnih društev smo Jeseničani gotovo prvi za Ljubljano, zato pa pri nas skoro ni nedelje brez kakšne večje prireditve. Imeli smo v preteklem mesecu dobro uspešni sokolski nastop. Tudi veselica Delavskega podpornega društva se je zadovoljivo obnesla. Baje so tudi Orli zadovoljni s svojo proslavo. Sedaj čakamo samo še vabila našega agilnega gasilnega društva, ki tudi namerava prirediti vesel dan svojim članom in vsem prijateljem. Dolgčas nam torej ravno ni. Ako doma nimamo kaj pomembnega, nas sigurno povabijo kam drugam, ker dobro vedo: kamor pridemo mi Jeseničani, tudi nekaj «zaležemo».

Preteklo nedeljo smo se v znatnem številu udeležili odkritja spomenika kralju Petru Osvojitelju v Kranju. Naš Sokol je bil na proslavi korporativno z godbo. Tudi Orli s svojo godbo so se udeležili slovesnosti. S številno deputacijo sta bili na proslavi zastopani dalje tudi obe gasilni društvi, in sicer jeseniško z 8 možmi pod vodstvom vrlega načelnika g. Naimana in tovarniško s 7 možmi pod vodstvom g. Poženela.

Med savskimi gasilci veje sedaj precej drugačen duh kakor svoječasno. To se pravi, da tovarniško gasilno društvo ni več samo tovarniško in pa nemško, temveč brezstrankarsko, človekoljubno in jugoslovansko. Tako je prav! Zato pa društvo uživa splošne simpatije pri nas.

Precej zabave nam je nudil pretekli teden cirkus na Zalah. Predstave so bile dobro obiskane; najbolj je vsekakor vlekla rokoborba. Naši športniki in atleti, ki jih ni baš malo, so prišli pošteno na svoj račun. Ako je pa potem ta ali oni po borbi s cirkuškimi šampioni zdravil in uravnaval nekaj dni svoje zrahljane kosti v postelji, je bilo pač sitno. Hujših nesreč pa ni bilo. Cirkus je sedaj odšel, pa je vse zopet po starem.

Mladi gospod župni upravitelj pri Sv. Križu nad Jesenicami se pač včasih malo zaletijo. Tako so prepovedali raz prižnice vsem fantom in dekletom hoditi na Jesenice. Tudi na kor in v zakristijo ne sme kdorsibodi. Ej, strogi gospod, kje ste še Vi bili, ko so fantje in dekleta hodili na Jesenice na sejem ter se po stari navadi tudi pošteno in veselo zasukali. V zakristijo in na kor jim tudi ni nihče branil. Taka nepotrebna jezica in komanda vzbujata le posmeh.

Pretekli teden smo odnesli na kraj večnega miru in počitka zopet dva trpina, in sicer upokojenega tovarniškega delavca 76letnega Šimna Micelijo in 58letnega Franca Kopčarja. Malenkostno pokojnino sta oba uživala samo nekaj mesecev, Blag jima spomin! Jeseničan.

NOVICE IZ LAŠKEGA.

Laško, 1. avgusta.

V nedeljo 25. julija t. l. popoldne se je šel 28letni kmečki sin Franc Toplišek kopač v potok Reka pri Laškem. Potok je sicer majhen in plitev, da si zmočiš komaj gležnje. Toplišek pa je poiskal globlje mesto pri žagi, ki se je po zadnji povodnji še poglobilo na dva do tri metre. Mrzla voda je povzročila najbrž krč, da se je začel Toplišek potapljati. Navzoči tovariši so iskali v naglici kavlje, da bi nesrečnika potegnili iz vode. Pa je bilo prepozno in se je Toplišek utopil. Bil je varčen in trezen mož ter dober lovec. Na njegovi zadnji poti ga je spremljalo tudi 18 tovarišev lovecev. Človek pač res ne ve, kje bo zaključil svoje težavno življenje. Loveci mu želijo mir in pokoj!

Naši mašniki so nedavno, ko je bil mlaj in so tudi barometri začeli kazati na boljše vreme, urizorili več procesij za lepo vreme. Ko pro-

cesije navzlic vsemu niso pokazale uspehov, je naš nadžupnik eno prejšnjih nedelj imel pridigo, v kateri je povedal, da še ni gotovo, če bo nastopilo solnčno vreme. «Vsi, ki so se udeležili procesij, niso bili trdnega prepričanja, da bodo procesije in molitve izdale. Pa tudi je mnogo takih, ki v moč procesij ne verjamejo; zato ne smete misliti, dragi verniki, da bo zdaj precej lepo.» Tako je pripovedoval in res je vreme še vedno nestalno. Kmet toži in ž njim gospoda, ker draginja bo še hujša. Mi pa pravimo eno: dokler ne bo konec poneumnevanja, dokler bo vladal pri nas klerikalizem, se nam ni nadejati lepšega vremena in boljših razmer.

V «Slovincu» se neki dopisnik bridko pritožuje na Vašega dopisnika, ker kmetom in drugim pripoveduje, da klerikalni konzumi niso dobroti za kmeta in ker kliče v spomin velike žrtve pred 20. leti preminulega klerikalnega konzuma. Obenem pa ta klerikalni dopisnik pravi, koliko dela je vlada ali kdo nakopal njemu in sreskemu poglavarju, ker je bil vojni razpored za vojne obveznike in konje, določen na 25. m. m., odpovedan en dan poprej. Imela sta bojda nadčloveško delo. Sreski poglavar je res telefoniral na dve strani in dopisnik iz Sv. Krištofa je moral ves dan hoditi — pa tega ne pove, da so baš klerikalni poslanci zakrivali preložitve v zadnjem trenutku. Ako se ima vršiti razpored — kar je nesmiselno osobito za konje —, potem naj bi se vršil, če je bil že napovedan. Če pa ga ni treba, naj bi se pravočasno interveniralo in odpovedalo. Ti, kmet, pa vedi, da povzročajo vse zmešnjave klerikalni poslanci. Glede «nadčloveškega» truda sreskega poglavarja pa menda ne bo tako hudo.

Tukajšnji klerikalni občinski odbornik G. je bil obsojen na 12 ur zapora. Ako ne bo pritožba nič izdala, pride na njegovo mesto v občinski odbor njegov namestnik.

ZA VSE ENAKA MERA.

Brezje, koncem julija.

Lepa je naša vas, polna naravnih krasot in ponos divne Gorenjske. Naša božjepotna cerkev je znana tudi izven naše ožje slovenske domovine. Sem zahaja naš narod v trumah ter si išče tolažbe in blagoslova.

Obenem z lepoto in z vzvišenostjo kraja bi morali biti tudi naši očetje frančiškani, dobrosrčni dušni voditelji našega naroda. Toda ravno ti, ki so postavljeni, da nas uče ljubezni do svojega bližnjega, so hudi politikarji, katerim so napoti naši somišljeniki. Tako so prišli k gospodarju neke gostilne, ki jo ima v najemu naš somišljenik, mu ponudili ogromno vsoto denarja za hišo in posestvo ter na ta način pregovorili gospodarja, da se je udal. Seveda ni to nič čudnega, kajti «zlatu je zlato». In sedaj? Naš somišljenik bo moral rad ali nerad stopiti čez prag v propast.

Čujte, predragi bralci in bralke «Domovine», ali je to prav? Zagovor, ki sem ga čul med klerikali samimi, je na primer: «Prirejaj je večkrat veselice, katerih hrup je vznemirjal tišino svetega kraja.» Torej sta se slišala glas harmonike in drsanje čevljev ob tla prav tja do cerkve... Kaj pa takrat, ko so se vršile hrupne veselice v gostilnah tik cerkve? Tedaj se seveda ni čulo... Iz oddaljene gostilne, ki jo je imel v najemu naš somišljenik, pa se je slišalo, ker je liberalna, dočim imajo za klerikalne harmonike in drugo žvrgolenje krog cerkve gluha ušesa.

Brezjan.

Metalec nožev.

V cirkusu je nastopal spreten metalec nožev. Postavil je neko žensko k leseni steni in noži so pričeli brzeti od leve in desne ter se tik ženskinega telesa zapikovali v deske. Vse občinstvo je z veliko napetostjo in brez glasu gledalo prizor. Naenkrat pa je iz popolne tišine zadonel otroški glas: «Mamica, saj je ne zna zadeti.»

ŽENSKI VESTNIK

Kumare s krompirjem. Olupi tri ali štiri kumare, nareži jih na listke in potrosi s soljo. Olupi in skuhaj v slani vodi kakih osem krompirjev. Zdaj deni v kozico dve žlici masti, žlico drobno zrezane čebule in košček sladkorja. Ko zarumeni, prideni dve žlici moke, ko tudi ta zarumeni, prideni rahlo ožete kumare, par žlic kisa in vodo od krompirja. Krompir dobro stolži in ga dodaj. Dobro premešaj in pusti, da malo prevre. Končno prideni še malo popra in fino sesekanega ali strtega česna in, če treba, še malo soli in kisa ali tudi par žlic smetane.

Pražene kumare. Olupi kumare, zreži jih na podolgovate koščke, potresi s soljo in poprom ter pusti, da stoje par minut. Deni v kozico žlico masti, žlico čebule in košček sladkorja; ko je sladkor rumen, prideni kumare; ko so se te že nekaj časa pražile, potresi po njih pol žlice moke, prilij malo kisa in juhe. Ko so zavrele in so dovolj mehke, so pripravljene.

Odstranjevanje madežev. Vlij na sveža bršljana peresa vrele vode in pusti stati. S to vodo se, kakor se zatrjuje, dobro izperejo madeži.

ZANIMIVOSTI

BRAT POROČEN Z LASTNO SESTRO.

Neobičajen zakonski par so te dni odkrila angleška oblastva. V Londonu je umrl bogat trgovec, ki je bil samec in je ostal tako brez potomstva. Tudi bližnji sorodniki so pomrli. Zato je vse svoje premoženje, ki je bilo precejšnje, zapustil svojemu nečaku in svoji nečakinji, o katerih pa že 40 let ni ničesar slišal in tudi ni vedel, kje se nahajata. Po njegovi smrti so začela oblastva iskati bogata dediča, da jima izroče zapuščino. Iskanje je bilo zelo otežkočeno, ker je na Angleškem vse polno imen Cooper, kakor sta se srečna dediča imenovala. Končno je vendar uspelo, da so ju našli. Notar pa, katerega sta se predstavila, ni bil malo začuden, ko je iz predloženih papirjev spoznal, da brat in sestra že nad deset let živita v složnem zakonskem življenju. Pa tudi mož in žena, brat in sestra, sta bila vsa preplašena, ko sta nenadoma zaznala za svoje ozke rodbinske vezi.

Predzgodovina zgodbe se je kmalu pojasnila in je naslednja: Starši obeh so umrli kmalu po porodu deklice, ko je deček štel jedva dve leti. Bili so brez premoženja in tako sta prišla otroka k tujim ljudem. Dečka je vzel k sebi neki očetov prijatelj, deklico pa je vzgojila neka oddaljena sorodnica. Deček se je izučil rokodelstva ter odšel po svetu s trebuchom za kruhom, deklica pa je ostala pri sorodnici, dokler se nekega dne ni oglasil ženin in jo zasnubil. Dejstvo, da je imel ženin enako ime kakor nevesta, ni nikogar motilo, ker je sličenost imen na Angleškem nekaj vsakdanjega. Poroka se je izvršila v redu in zakonca sta mirno živela vse dotlej, dokler ni umrl bogati stric in jima zapustil lepo premoženje, pa tudi razkril doslej neznanu tajnost njunega sorodstva.

Nekateri angleški listi se zavzemajo sedaj za to, da se ta zakon spričo svojih posebnih okolnosti proglasi za veljavnega. Verjetno pa je, da oblastva teh in podobnih nasvetov ne bodo vpoštevala, nego bodo zahtevala ločitev.

× **Visokost ozračja na naši zemlji.** Znanost s precejšnjo verjetnostjo trdi, da sega ozračje okoli naše zemlje kakih šestdeset kilometrov v višino; toda zračna praznina v pravem zmislu besede se ne začne takoj onstran gornje meje, temveč se ozračje pomalem zredčuje, čim više gremo, dokler se v neskončni daljini ne izgubi v neskončno fino snov, ki bi jo šele smeli imenovati praznino. Oblaki se nahajajo razmeroma blizu zemeljske površine. Po večini plavajo v višini 1 do 2 km, le

ob nevihti so precej višji, in sicer 2 do 5 km. V tropičnih krajih dosežejo oblaki sem pa tja višino do deset kilometrov. Še više segajo meglice, ki jih tvori praž ognjeniški izbruhov. Učenjaki so jih opazovali že 60 km visoko, to je v višini, do katere sega pas zarje. Zvezdoslovci so prišli do zaključka, da sega ozračje še precej čez pas zarje. Pred kratkim je neki norveški profesor fotografiral severno zarjo, ki je segala najmanj 400 km visoko nad zemeljsko površino. Baloni brez pilotov, opremljeni z instrumenti, so dosegli do zdaj skrajno višino 35 km. Izstrelki 42centimetrskih topov so prišli celo 38 km visoko v zrak in bi dospeli še više, če bi bili izstreljeni v navpični smeri. V zadnjem času se mnogo pečajo z izpopolnitvijo neke vrste rakete, ki naj bi višino 60 km še prekoračila onstran meje, ki loči materijo od praznine.

× **Pokvarjenost otrok v Rusiji.** Profesor Herben piše zelo zanimivo o rezultatih, ki jih je dosegel komisariat za socialno politiko pri proučevanju življenja dece v sodobni Rusiji. Pri 102 otrocih so ugotovili 80 odstotkov kokainistov. Komisariat za socialno politiko se boji, da bo podlegel ves naraščaj kokainizmu. Nad polovico otrok zastruplja svoj mladi organizem z različnimi narkotičnimi sredstvi. Deca noslja kokain, piše in kadi. Zanimivo je, da skoro ni otroka, ki bi bil podvržen samo eni strasti. Od vseh 102 preiskanih otrok je bil samo eden, ki ni kadil niti nosil kokaina, temveč samo pil. Mnogi otroci uporabljajo kokain že z desetim letom. Profesor Herben navaja skoro neverjeten primer. «Poznam strastnega kadilca,» pravi, «in sicer poltretjeletnega dečka. To je sin zdravih kmetijskih staršev, ki je bil rojen v času strašne lakote. Novorojenček je bil tako suh, da je mati dejala, da ima namesto nog bilke. Kaditi ga je naučil oče. Deček kadi pipo, ki jo drži v ustih tako kakor druga deca cucej. Vse deklice se pečajo s prostitucijo. Deklice, ki nosljajo kokain, pravijo, da ga dobivajo zastoj, torej najbrž kot plačilo za prostitucijo.

× **Mati treh otrok obešena.** V Manchestru v Angliji je bila pred kratkim obešena žena Calvert, mati treh otrok. Obsojena je bila na smrt, ker je zadavila svojo gospodinjjo in jo nato oropala. Pomilostitev se ni dovolila kljub temu, da je prejel notranji minister prošnjo za pomilostitve z več tisoč podpisov.

Kaznovani čarovnik

(Resnična dogodbica.)

Branjevec Metuljček je poleg svojega opravila imel še postranske dohodke. Pečal se je s čarovništvom ter je marsikaj zaslužil na račun ljudske domišljije.

Nekoč jo je mahal s košem in palico čez Grebenje v Tešče vas. Namenil se je bil k Rjavkarju, zakaj z gospodinjjo sta se dobro razumela. Našel jo je pred hlevom v družbi številnih kokoši, ki so krog in krog glasno kokodakale.

«Bog daj srečo, mamica,» jo je nagovoril. «Jej, kako so prijetni ti glasovi! To je za vas najlepša pesem, vsak kokodak vam obeta denar.»

«E, slaba je, slaba, Metuljček!» mu je potožila. Kure me s kokodakanjem samo varajo in ne izležejo nobenega jajca. Ves dan ti včasih prevpijejo, ne vem, kaj naj to pomeni.»

«Khm, khm, Rjavkarica, to vam je nazadnje narejeno. Hudobnež ima vaše kure v oblasti, vsled česar ne morejo vršiti svoje dolžnosti.»

«Jajhata, kaj mi vi vsega ne poveste! Ali bi se ne dalo pomagati?»

«Poskusimo, mamica. Vzemite od vsake kure po eno jajce ter jih denite skupaj v blagoslovljeno vodo. Posoda mora stati na mizi pred solničnim vzhodom in vi jo morate od daleč opazovati. Glejte tudi na vse, kar se bo takrat godilo v okolici. Govoriti ne smete ničesar, misliti pa samo na srečo in blagoslov.»

«Ali bom tudi kaj videla in slišala?»

«Nič se ne bojte, mamica. Pazite osobito na tistole staro podkev tamle v hruški, če se bo kaj premaknila. Kakor hitro bo posijalo jutranje

solnce, bo nesreča odčarana, ako ne boste storili kake napake...»

«Kaksne napake?»

«I no, če ne boste molčali in mislili na to, kar vas osrečuje in blagoslovlja.»

Rjavkarica je najprej pogledala v hruško, kjer je visela stara podkev, katere se res do takrat ni zapazila. Spreletela jo je zona, zakaj že večkrat je čula, da pomeni nesrečo. Zaupno je pomignila branjevcu, naj ji sledi v vežo, kjer ga je bogato obdarila.

Takoj po njegovem odhodu je pripravila veliko glinasto skledo, napolnila jo je z blagoslovljeno vodo in spustila vanjo dvajset jajec — po eno od vsake kokoši. Postavila jo je na mizo v nadi, da bo vzhajajoče solnce odčaralo nesrečo.

Tisto noč ni mogla zatisniti očesa. Ko je zarja pričela naznanjati jutro, tedaj je sedla na postelj in gledala proti mizi. Z drugim odesom je zrla skozi okno v podkev na hruško; zdelo se ji je, da se je silovito zibala, pri čemer se je streslo celo drevo.

«O jejhata!» je vtrepčala. Spomnila se je, da se ni držala čarovniškega navodila. Izustila je besedo, ko bi bila morala molčati.

Pod streho se je oglasil petelin in prebudil svoje jarčke, rmenke in belke; začele so frfolati s perotmi ter se z glasnim kokodakanjem spuščati na dvorišče. To se je ponavljalo celi teden in ves ta čas niso izlegle nobenega jajca.

Metuljček je našel Rjavkarico nekega večera vso obupano nad svojo nesrečo. Povedala mu je krivdo, nastalo vsled tega, ker se ni ravnala po njegovem nasvetu. Prosila ga je za novo navodilo.

«Napravili bomo nekaj drugega,» ji je govoril, «važno poudarjajoč. Zvečer, ko pojdejo kure počivati, vzemite šibico, blagoslovljeno na cvetno nedeljo ter se z njenim tankim koncem vsake rahlo dotaknite. Zopet morate strogo molčati in misliti na srečo.»

«Kaj pa podkev? Zadnjič se je majala, treslo se je tudi drevo.»

«Na katero stran se je zibala? Ali mi morete povedati?»

«Na obe strani...»

«Slabo znamenje. Bolje bi bilo, če bi se nagibala bolj na desno stran. Prav, da ste mi povedali. Pribiti jo moramo z žeblijem na tri robove.»

«Kam?»

«I na hruško! Kakor hitro bo pribita, se vam bi sreča pričela vračati nazaj... Zlobni duh vas bo moral za vedno zapustiti.»

«Rada bi ga poznala. Ali bi ga mogla videti pri odhodu?»

Dedec je namesto odgovora začel brskati s palico pred sabo po pesku na dvorišču; našel je rjast žebelj, s katerim je pritrdil podkev na drevo. Nato se je trikrat priklonil, prekrižal in potrkal na prsi. Gospodinja je ponovila prejšnje vprašanje.

Ko boste stali na dvorišču z blagoslovljeno šibo, bo prišel nekdo mimo...» ji je povedal skrivnostno. «Tisti vam je nevoščljiv...»

S tem je bila nasičena njena radovednost. Zopet je obdarila modrijana ter mu je za nameček obljubila najlepšo kuro, ako prežene zlobnega duha.

«To se bo zgodilo,» ji je zatrdil ponosno. «Mo, nasvet je že marsikje pomagal.»

Počasi se je Rjavkarici tisti dan znižalo solnce k zatonu. Pripravila je dolgo šibo iz blagoslovljene butare ter jo je prislonila k zidu, da ji bo takoj pri roki, ko jo bo rabila. Obvestila je tudi svojega Naceta, ki je zavihal rokave, vesel, da bo premlatil hudobneža takoj, ko se bo pokazal. Postavil se je za plot z dolgim bičem, da bo delj dosegel.

Kure so zaslutile bližino večera ter so se jele zbirati na dvorišču. Mati Rjavkarica je vihtela tanko šibico nad svojo pernato čredo, mož pa je stal za plotom, pripravljen, da bo začel udrihati.

Prav v tistem času se je vračal s kupčije Metuljček, čigar slednja pot je vodila čez Grebenje. Prišel je mimo Rjavkarja, kjer se je nameraval oglasiti. Hotel je zaviti na dvorišče, ko je za

Iz samega žita ne morete kuhati kave.

Dober in krepak okus dobite šele, ako upotrebite

Pravi Franckov kavni pridatek.

Pilača s Pravim Franckom Vas zamore stalno zadovoljevati.
K zrnati kavi na vsak način spada Pravi Franck,

žvižgal bič ter ga je začel neusmiljeno lizati.

«Nace, ali si ob pamet?» se je zvijal pred gospodarjem. «Pomisli, mene si udaril!»

«Ti si prvi, ki je prišel...» mu je odgovoril. «Sam si rekel, da je tisti zli duh naše hiše...»

«Le udari, Nace, le udari!» je vpila Marjana. «Sam je pravil, da je tisti, ki pride mimo...»

Kakor bi trenil, je zamenjala šibo s prekljo ter ga je začela otrkavati. Zaman ju je prosil in rotil, da naj odjenjata; ko je uvidel, da ne pomaža nobena prošnja, se je spustil v silen beg. Toda preganjalca sta mu sledila z naglimi koraki; pridružili so se jima tudi drugi, vsak je udaril bežečega branjevca, kdor ga je dosegel. Število njegovih sovražnikov je med potjo vedno naraščalo.

Tako sta Rjavkarja odgnala nevoščljivca in pregnala hišno gorje. Kokoši so se umirile, v gospodinjstvo se je vrnilo prejšnje blagostanje.

Metuljček je smatral dogodek za zaslužen kaznen. Odslej je hodil v oddaljene kraje, ker se v bližini ni upal iztresati svoje modrosti.

S o t e š č a n.

Drug drugega so strašili

(Smešna in resna dogodba.)

Moj pokojni oče, ki so se poleg kmetijstva pečali v pozimskem času tudi s čevljarstvom, so radi v družbi svojih prijateljev Fajdigovega Janeza, ki je letos umrl, Flajšmanovega očeta in Pozničevega Andrejčka pripovedovali naslednji dogodek:

— Tisto zimo pred potresom je bilo. V bližnjih Vrhovljah sem delal nove in popravil stare čevlje. V soboto zvečer sva imela z gospodarjem račun in običajni «likof». Šele okrog enajste ure sem se podal proti domu. V skrinjici, katero sem nosil na usnjatih naramnicah, sem imel raznovrstno čevljarско orodje, dalje «muštre», žeblje in klinčke. Poleg tega sem imel na vrvi navezanih več parov kopit, katere sem nosil preko desne rame. Ta kopita so nestrpnost rožljala in tolkla drugo ob drugo, prav tako, kakor rožljajo parklji z verigami, ki hodijo pred Miklavževim večerom strašiti deco.

Bilo je v adventu nekaj dni pred Božičem in prav pošteno mraz. Pa še megla je nastopila. Da bi me vsaj pod nosom ne zeblo, sem si našel tobak. Korakal sem skozi Raholče. Le par psov se je oglašalo, sicer pa je bilo v vsej vasi tako mirno kakor v grobu.

Koncem vasi se začena samotna precej strma gozdna pot po znani Skrhaniji. Prav težko sem jo ubiral po tej ledeni poti. Zato sem se kaj hvaležno oddahnil, ko sem dospel na vrh h graščinskemu znamenju. Natlačil sem si še enkrat svojo pipico in stopal mimo brdske graščine. Ko pridem do ogla graščine, je udarila ura v bližnjem farnem zvoniku pol dvanajstih. Ko se bližam po poti cerkvi, se nehote ustavim. Kaj pa je to? Čeprav je bilo zelo megleno, sem vendar videl na severni strani na pokopališču moške postave, dve ali tri. Može so kopali, to sem dobro slišal, ker so votlo odmevali udarci po zmrznjeni zemlji.

Nisem strahopeten, saj sem bil v bosanski vojni leta 1878. in sem marsikatero noč stal na straži ter se tolkel s Turki, toda tokrat je kar zamazelo po meni. Kljub strahu se nisem hotel obrniti, temveč sem nadaljeval pot.

Pa glej ga spaka! Končaj sem napravil par pračkov, so oni čudni neznanci prenehali z de-

lom. Ustavil sem se znova. Ker me je začelo zebsti, mi ni kazalo drugo kakor nadaljevati pot.

Ropotajoč s kopiti sem prišel tik cerkve in pokopališča. Tu sem za trdno sklenil: «Naj bo, kar hoče, svojo ropotijo bom odložil in grem gledat te čudne kopače, pa naj bodo s tega ali onega sveta!»

Z velikim ropotom sem odložil svojo skrinjico in kopita prav pred glavna cerkvena vrata, v desno roko pa sem vzel debelo čevljarско železno taco, ki sem jo imel nasajeno na komolec dolgem toporišču. Tako oborožen sem jo mahnil proti strahovom.

Ko so me možaki zagledali — bili so trije — sta dva takoj odložila svoje orodje. Eden jo je kar ubral, drugi se je le počasi umikal, dočim je tretji obstal na mestu — ne vem, ali od groze ali poguma.

«Bog daj dober večer!» tako sem ogovoril tega, ki je stal ob grobu.

«O, Bog daj dober večer, Francelj! Ali si ti, ali je le tvoj duh?»

Spoznala sva se. Bil je brdski mežnar.

«Kaj, primaruša, pa delate tukaj in strašite poštene ljudi?»

«Saprament, saj si nas tudi ti dobro oplasil s tistimi kopiti, ki jih nosiš na rami.»

Mežnar in jaz sva poklicala nazaj ostala dva, ki sta se prav nesigurno približevala.

Zvedel sem od njih, da so prekopavali sodnikovega otroka. Ta otrok je namreč umrl takoj po porodu, pa so ga brez vednosti sodnikove gospe pokopali v neblagoslovljeno zemljo. Ko pa je gospa vstala iz postelje in zvedela, kje je pokopan njen otrok, je zahtevala prekop, kajti otroka je v zadnjih izdihljajih krstila babica. No, in gospod župnik je na njeno željo odredil, da se otrok prekoplje in položi v blagoslovljeno zemljo. Mežnar France je dobil za to delo raholškega Stegnarja in Oparnika. Spravili so se pa ti «guncveti» kar ponoči na posel.

Moj oče so še pristavili k temu pripovedovanju: «Tako si delajo ljudje drug drugemu strah, ki je okrog in okrog votel, znotraj ga pa nič ni!»

Anton Stražar.

Listnica uredništva

Guštanj. Potrebovali bi samo smešnice.

Sv. Duš: na Ostrem vrhu. Prepozno prejeli.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Dopisov brez podpisa ne objavljamo.

Bučina pri Ptujju. Žal je stvar proti tiskovnemu zakonu; zato jo moramo odložiti.

Braslovče. Vojna je bila napovedana 28. julija 1914. Poročajte nam včasih o braslovčkih dogodkih.

Lemberg. Dotična zgodba je le šala in ni imela namena koga žaliti.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

«Odrezal se je.

Ožbovt je bil v boljši mestni restavraciji pri kosilu ter je neprestano pljuval poleg sebe na tla. Ko je natakar to videl, mu je prinesel čist pljuvalnik, toda Ožbovt je začel pljuvati na drugo stran. Ko ga je natakar opomnil na pljuvalnik, mu je Ožbovt dejal: «Meni se zdi škoda, da bi takšno čisto posodo po nepotrebnem mazal.»

Dobljena stava.

Gašper: «Kaj si zblaznel, da tako skačeš?»

Miha: «Kupil sem srečke in stavil, da ne bom ničesar zadel.»

Gašper: «No, in si kaj dobil?»

Miha: «Seveda — stavo.»

V tramvaju.

Boltežar: «Strašno pokvarjeni so dandanes ljudje. Baš pred dvema minutama je nekdo ukraдел sprevodniku iz žepa denarnico.»

Miha: «Zakaj pa mu tega nisi takoj povedal?»

Boltežar: «Kako mu naj povem? Ali ne vidiš napisane, ki pravi, da je strogo zabranjeno govoriti s sprevodnikom?»

V predoru.

Anastazij: «Ko bi bil vedel, da je predor tako dolg, bi te bil poljubil.»

Kunigunda: «Kaj, ali nisi bil ti?»

V dobi moderne ženske.

Stara dama: «Danes imamo prav lepo vreme, gospodična.»

Gospod: «Seveda, toda jaz nisem gospodična, temveč gospod.»

Stara dama: «Oprostite, Vi izgledate kakor moški, pa sem mislila, da ste ženska.»

V času «bubikopfa».

Anastazij: «Kunigunda ti je prava kcketka.»

Onufrij: «Zakaj pa?»

Anastazij: «Kaj ne vidiš, da nosi dolge lase?»

Izgovor.

Zena: «Dragi možiček, ti mi moraš na vsak način kupiti novo obleko, kajti moja sedanja toaletno pozna že vse sosedstvo od zunaj in znotraj.»

Možiček: «No, potem pa bi bilo cenejše, če bi midva najino sosedstvo menjala in si poiskala novo.»

Praktična moda.

Nedvomno ima današnja ženska moda nekaj dobrega na sebi. Danes noben ženin ne kupi mačke v vreči.

Nasedla je.

Urška: «Pomisli, Jožek je padel iz štirinadstropne hiše na cesto.»

Neža: «Za božjo voljo, ali je mrtev?»

Urška: «Ne, samo lahko ranjen. K sreči je padel namreč samo z okna v prtiličju.»

Spričevalo.

Milostljiva: «Marička, žal Vam moram v Vaše spričevalo zapisati, da niste skuhali nikdar ob pravem času.»

Marička: «Milostljiva naj še samo pripišejo, da sem obed pripravila vedno prav tako točno, kakor ste bili Vi točni glede plače.»

Potrdilo.

Zenka: «Baš sem čitala v neki knjigi, da se tudi osel joče. Ali verjameš to?»

Mož: «Ako pomislim, kak osel sem bil nekoč, bi se tudi lahko jokal.»

Sam se je udaril po nosu.

Ravnatelj: «Kdor ne zna tako govoriti, da bi ga vsi razumeli, je osel. Ali ste me razumeli?»

Uslužbenec: «Ne, gospod ravnatelj.»

Konec sveta.

Ožbovt: «Kaj praviš, Gašper, ali bo že kmalu konec sveta?»

Gašper: «Tako blizu se nismo bili nikdar koncu sveta, kakor smo danes...»

Kaj pravite na to?

ako se pogledate v ogledalo in Vam začne Vaš obraz in lasje delati skrbi. Za pravo nego Vaše polti, Vašega obraza in Vaših rok ter za popolno nego las dobite dva preizkušena proizvoda. Poznavalec pravijo: od dobrega najboljši! I. Feller-

jeva prava kavkaška Elsa pomada za obraz in kožo čuva mladost in lepoto ter je najmočnejšega delovanja zoper pege, sojedce, nečisto polt, rdeče in hrapave roke. Z redno masažo se odpravijo tudi gube z obraza. II. Fellerjeva močna pomada za lase odstranjuje prhljaj, preprečuje izpadanje las in prerano osivelost, krhke lase napravi mehke in voljne. Cena obeh pomad je enaka. Za poizkus dva lončka od ene vrste ali po en

lonček od obeh vrst Elsa pomad že obenem z zaveznino in poštnino za 88 Din, vendar samo proti naprej poslanemu denarju, ker je po povzetju poštnina za 10 Din višja. Naročila nasloviti: lekarnarju Eugenu V. Fellerju v Stubici Donji, Elsatrg 360, Hrvatska. Posamezne steklenice Elsa-fluida, se dobe v 'ekarnah in sorodnih trgovinah ob znižanih cenah po 9 Din.

Tudi vzrok.

Ob zimskem času se je vršil pogreb, ko so polagali mrliča v grob, je nastal splošen jok. Tudi neki zelo slabo oblečen deček je ihtel na vso moč. Eden pogrebcev je stopil k njemu in ga vprašal: «Kaj si tudi ti sorodnik pokojnika, da tako silno plakaš?»

Deček: «Nisem, samo zebe me.»

Mnogi ne vedo, da je glavni vzrok mnogih trpljenj in boleznih slabo negovano in zato občutljivo telo. Ni domišljavost, temveč le izpolnjenje naravnega zakona, če negujemo polt in lase. Za racionalno nego telesa slišimo vedno spet hvaliti: Fellerjevo pravo kavkaška Elsa pomado za obraz in kožo, Fellerjevo močno Elsa pomado za lase, Elsa milo zdravja in lepote, ki ne zahvaljuje svoje pristaše samo prijetnim vonjem, temveč tudi koristnim sestavinam, ki oplemenjujejo kožo. Elsa milo se dobi 5 vrst: Elsa lilijino mlečno, glicerinsko, boraksovo, katransko ter milo za britje. Za poizkušnjo se moreta naročiti 2 lončka pomade za 88 Din; 5 mil za 52 Din, že z zaveznino in poštnino pri lekarnarju Eugenu V. Fellerju, Stubica Donja, Elsatrg 360, Hrvatska.

MALI OGLASI

Dva čevljarstva stroja, znamke Singer, velika cilindra, še čisto nova, se prodasta za 4500 Din in eno Flah, še zelo dobro ohranjeno, za 2200 Din. — Naslov v oglasnem oddelku «Domovine». 179

Par vagonov sliv

(češpelj) za žganjekuho ali za lupljenje in hruške za mlenje imam na prodaj. Cene običajne. Naslov pove iz prijaznosti uprava «Domovine». 186

Gostilna se odda v najem

v prometnem kraju na Gorenjskem v bližini večjega mesta. Poizve se v Ljubljani, Kolodvorska ul. 7. 178

Katera gospodična

ki pozna resnost življenja, bi želela radi ženitve seznaniti se z 39letnim gospodom. Pisma na oglasni oddelk «Domovine» pod šifro «Ljubljančanka 30». 21217

Psa volčjaka

mladega, lepega, kupim. — Pismene ponudbe pod šifro «Volk 91» na oglasni oddelk «Domovine». 2119

Pekovskega učenca

z vso oskrbo, sprejme pod ugodnimi pogoji Anton Petač, pekovski mojster na Jesenicah. 21126

Posestvo

ali vrtnarijo vzajem v najem, po možnosti z inventarjem. Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod šifro «Ekonomija 60». 21160

Gostilno in trgovino

z mešanim blagom na zelo prometni točki na deželi oddam radi družinskih razmer takoj v najem. Potreben kapital 80.000 do 120.000 Din. Zelo priporočljivo za začetnika ali krojača, ki ima družino. — Cenjene ponudbe je poslati na oglasni oddelk «Domovine» pod šifro «September 1926». 20936

Naprodaj je dobrodošč mlin na tri kamne

zraven 7 joliov njiv, travnikov in gozda, ob veliki cesti na Dolenjskem. — Ponudbe pod «Št. 41» na oglasni oddelk «Domovine». 21088

Hišo v Št. Vidu

nač Ljubljano, 200 korakov od farne cerkve, z električno razsvetljavo, prodani. — Poizve se v gostilni Kratký. 21140

Žago

vzajem v najem v gozdnatem kraju, najraje med Ljubljano in Rakekom. — Ponudbe pod «Žaga» na anončni zavod Marelič v Ljubljani. 21159

Tesarske mojstre

išče oblastveno izkušena strokovna ustanova. Dopise na podružnico «Domovine» v Mariboru pod «Št. 614». 21101

4000 Din posojila

iščem za dobo enega leta proti sigurni garanciji in 1500 Din obresti. — Dopise se prosi pod šifro «Nujno 5500» na oglasni oddelk «Domovine». 21069

Pritlično hišo

z vrtom in njivo, v bližini Celja, proda za 130.000 Din Karel Gojznikar, Griže pri Celju. 20874

Čevljarški vajenec

se sprejme. Naslov: Ciril Rabuza, Maribor, Dravska ulica 10. 21103

Dijaka

sprejme v dobro oskrbo Rošer v Mariboru, Jože Vošnjakova ulica 22/1. 21255

Čevljarstvega pomočnika

vajenega finega dela, sprejme takoj Ivan Hafner v Škofji Loki. 21193

REVMATIZEM!

Zahvalna izjava.

Gospodu dr. Ivanu Rahlejevu, Beograd, Kosovska ulica 45.

S tem se Vam javno zahvaljujem za Vaše izvrstno zdravilo, tako zvano «Radio-Balsamiko», s katerim sem po nekolkokratnem masiranju povsem ozdravil bolečino. To javno zahvalo podkrepljujem s svojim lastnoročnim podpisom.

Tršćec, 8. avgusta 1924.

Z velespoštovanjem Matija Jugović, kramar.

Zdravilo «Radio-Balsamika» izdeluje, prodaja in pošilja po povzetju laboratorij «Radio-Balsamika», Beograd, Kosovska 43.

KOLESA

kupite najbolje pri tvrdki in vse potrebščine

OSRAM | **EXCELLA**
žarnice | šivalni stroji.

POZOR, samo 15 dni!

Od 1. avgusta do 15. avgusta se bo prodajalo

v trgovini Jos. Šlibar, Ljubljana
Stari trg 21, poleg Zalaznika

Čevljarstvih pomočnikov

15 do 20 dobrih, sprejme takoj Ivan Prešeren v Kranju. 21127

Divje češplje

cele ali kosčice, kupuje «Fruktus», Ljubljana, Krekov trg 10. 2091

Dva čevljarstva pomočnika

dobra in zanesljiva, sprejme v trajno delo čevljarstva Fabjan v Črnomlju. 20938

Majhno posestvo

vinograd, sadonosnik in njiva, blizu kolodvora v Poljčanah, proda za 50.000 Din J. Vodenik, pri R. Antončiču v Poljčanah. 20875

Šiviljo

sprejem, na deželi ob okrajni cesti, proti neznačajni najemini v prosto stanovanje. — Ponudbe na oglasni oddelk «Domovine» pod «Brez konkurence». 21085

Prodaja zaradi poletnega pospravljanja

176a

Prodamo nekaj sto parov različnih štrāpacnih in modnih čevljev po **izredno nizkih cenah** in priznani dobre kakovosti od **Din 79.- naprej**

«Petovia»

zaloga čevljev

Ljubljana, Dunajska cesta št 1a.

J. GOREC

Ljubljana, Dunajska cesta 1 v palači Ljubljanske kreditne banke in Gospodarskega sveta 14 v hiši gostilne Novi svet.

vse žensko in moško poletno blago

s 15%

popustom na vse do sedaj označene cene.

180

Ne zamudite te prilike in si oglejte blago!

Ob sredah in sobotah prodaja ostankov!

NERVOZNA SLABOST

Znanstveno je dokazano, da živčne in artrične bolezni (nevraastenija, histerija, giht, kakor tudi splošna in polna malaksalost i. dr.), katere so danes zelo razširjene, izvirajo iz nesolidnega življenja, vsled katerega se vaša kri z mokračno kislino (scalno kislino) in dr. zastuplja. Odstranite iz vašega organizma vse strupe in rešeni boste velikih neprijetnosti.

Znameniti francoski zdravnik fiziolog prof. Braun-Sekar, je po mnogih preizkušnjah na ljudeh in živalih in sam na sebi ugotovil, povod teh bolezni in iznašel pravo protisredstvo, in sicer neki serum iz živali. Popolnoma enakovreden omenjenemu serumu pa je «Kalefluid», preparat D. Kaleničenka, ki ga nekateri nazivljejo tudi «Sekarova tečnost». Iz priloženih pism lahko razvidimo njegovo zdravilno moč, odlično vrednost.

Izdelovalcu «Kalefluida» D. Kaleničenku
v Beogradu.

Prosim Vas, da mi po povzetju pošljete še tri stekleničice «Kalefluida», da mi ne bo treba prenehati z zdravljenjem. Sporočam Vam, da se že pet dni prav dobro počutim. Razburjenje, utrujenost, pobotost in dr. posledice moje nevraastenije, so se polegile. Imam zopet tek in tudi normalno odvajanje.

Zagreb, 5. maja 1926.

S spoštovanjem V. Berner, b. šef banke.

Glavna zaloga «Kalefluida», D. Kaleničenku,
Beograd.

Prosim, da mi pošljete takoj še štiri stekleničice «Kalefluida» D. Kaleničenku. Jaz uporabljam omenjeno zdravilo že od leta 1906. In ga smatram za izborno. Porabil sem že nad 100 stekleničic in sem živ primer, ker sem star 72 let in se še izborno počutim.

Bitolj, 29. aprila 1926. S spoštovanjem
general Papengut, predsednik ruske kolonije.

«Kalefluid» je bil odlikovan na higienskih izložbah v Parizu, Londonu, Bristolu in Florenci z «grand prix» in 4 velikimi kolajnam. — «Kalefluid» se dobi v vseh lekarnah in drogerijah. Brezplačno pošljemo tudi vsa navodila in literaturo. «Preporodjaj» z zdravniškimi ocenami: Beograd, Pop-Lukina, br. 1, Lit. D. 1., Miloš Marković. 181 a

Priporočajte in širite „DOMOVINO“!

Advokat

Dr. Avg. Reisman

javlja,

da je otvoril svojo pisarno
v Mariboru

Gregorčičeva ulica 22.

Denarne krize

kmalu ne bo več, ker je obutev že tako poceni.

Damski polčevlji

stanejo iz najfinejšega laka

Din 180

Din 200

toča samo pri

„DOKO“ Prešernova ulica št. 9
na dvorišču.

J. STJEPUSIN SISAK

priporoča

boljše tamburice, strune, partiture, Sole in ostale potrebščine za vsa glasbila

Odlikovan na pariški izložbi

Ceniki franco

24 Dobra gospodinja

ki pozna zdrava načela štedenja s časom, denarjem in perilom, rabi za pranje samo pristno

Zlatorog terpentinsovo milo

ki napravi perilo snežnobelo in dišeče in jo vrhu tega tu pa tam prijetno preseneti s

PRISTNIM ZLATNIKOM!

Hipotekarna banka jugoslovanskih hranilnic

V LJUBLJANI

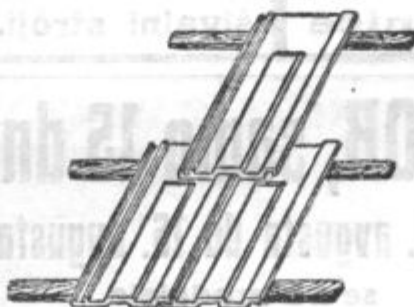
izvršuje vse v bančno stroko spadajoče posle.

!▲▲! Sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun proti najugodnejši obrestni meri. Nakup in prodaja valut in deviz. Daje vsakovrstne kredite in predjme.

14

Miklošičeva c. 13

Najtrpežnejše strešno kritje!

Združene opekarne, d. d. v Ljubljani

prej VIDIC-KNEZ, tovarne na Viču in Brdu

undijo v poljubni množini, takoj dobavno, najboljšo proizkušene modele strešnikov, z eno ali drema čezama, kakor tudi bobrovec (tšber) in

zidno opeko.

Stekleni strešnik stalno na zalogi.

Na željo se pošljeta takoj popis in ponudba.